

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Speciální pedagogika

Studijní obor: Speciální pedagogika pro vychovatele

Kód oboru: 7506R029

Název bakalářské práce:

VLIV SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ RODINY NA VÝSLEDKY DĚTÍ VE ŠKOLE

THE IMPACT OF SOCIALLY – PATHOLOGICAL PHENOMENA IN A FAMILY ON THE SCHOOL RESULTS OF CHILDREN

Autor:

Podpis autora: _____

Simona Oravcová

Dělnická 468

463 65 Nové Město pod Smrkem

Vedoucí práce: prof. PhDr. Karel Rýdl, Csc.

Počet:

Stran	obrázků	tabulek	grafů	zdrojů	příloh
74	0	10	10	17	3 + 1 CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Liberci dne: 30.4.2007

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: Simona Oravcová
Adresa: Dělnická 468, Nové Město pod Smrkem, 463 65

Studijní program: Speciální pedagogika
Studijní obor: Speciální pedagogika pro vychovatele
Kód oboru: 7506R029

Název práce: VLIV SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
RODINY NA VÝSLEDKY DĚTÍ VE ŠKOLE

Název práce v angličtině: THE IMPACT OF SOCIALLY - PATHOLOGICAL
PHENOMENAIN A FAMILY ON THE SCHOOL
RESULTS OF CHILDREN

Vedoucí práce: prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.

Termín odevzdání práce: 30. 04. 2008

**Bakalářská práce musí splňovat požadavky pro udělení akademického titulu
„bakalář“ (Bc.).**

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Simona Oravcová

Datum: 28. 01. 2007

Podpis studenta:

Cíl práce:

Zjištění, jakým způsobem a do jaké míry mohou sociálně patologické jevy ovlivnit prospěch a vývoj dítěte.

Základní literatura:

MAREŠOVÁ, A. A KOL. *Sociálně patologické jevy u mládeže a návrh opatření k omezení jejich vzniku*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1997. ISBN 80-86 008-34-7.

MARTÍNKOVÁ M. *Tři studie o sociálně patologických jevech u mládeže*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1997. ISBN 80-86008-39-8.

NIKL, J. *Sociálně patologické jevy u dětí a mládeže se zaměřením na jejich prevenci*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2000. ISBN 80-7251-033-9.

SOCHŮREK J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. 1. vyd. Liberec: TU Katedra pedagogiky a psychologie, 2001. ISBN 80-7083-494-3.

VÍTEK K. *Podíl rodinného prostředí na vzniku sociálně patologických jevů*. Olomouc: Krajský pedagogický ústav, 1987.

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 30.4.2007

Podpis:_____

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce prof. PhDr. Karel Rýdlovi Csc., který cennými radami a konstruktivními připomínkami přispěl ke zdárnému dokončení této bakalářské práce.

Poděkování patří také kolegům a spolupracovníkům, kteří byli ochotni se mnou konzultovat praktickou část bakalářské práce.

Charitě pro matky s dětmi a Domovu pro matky s dětmi v Liberci patří poděkování za to, že se ochotně podíleli na dotazníku a rozhovorech k výzkumu o domácím násilí.

Děkuji intervenčnímu centru ve Vratislavicích nad Nisou a manželské poradně v Liberci za jejich zpracování statistických výsledků o domácím násilí a také paní Vlastě Suchánkové mluvčí Policie ČR v Liberci za její podněty k vyšetřování domácího násilí v Libereckém kraji.

V neposlední řadě chci poděkovat své rodině zejména za jejich podporu a pochopení při psaní této bakalářské práce.

Název bakalářské práce: Vliv sociálně patologických jevů rodiny na výsledky dětí ve škole

Název bakalářské práce: The impact of socially - pathological phenomena in a family on the school results of children

Jméno a příjmení autora: Simona Oravcová

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2006/2007

Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Karel Rýdl, Csc.

Resumé:

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou sociálně patologických jevů, zejména domácím násilím a jeho dopadem na vývoj dítěte.

Cílem bylo analyzovat na vzorku respondentů jejich zkušenosti s domácím násilím, přičemž zřetel byl kladen na dopad domácího násilí ve vývoji dítěte.

Práci tvořila teoretická a praktická část.

Teoretická část pomocí použitých zdrojů vymezila problematiku sociálně patologických jevů, zejména pak domácího násilí a výsledky praktické části byly zaměřeny na dopad a pomoc při tomto sociálně patologickém jevu v Libereckém regionu.

Klíčová slova: sociálně patologické jevy, domácí násilí, oběť domácího násilí, pachatel domácího násilí, zákony k domácímu násilí.

Summary:

This bachelor's work was focused on the issue of socially pathological phenomena, especially domestic violence and its impact on the development of the physical and mental state of a child.

Its aim was to analyse the domestic violence experience on a sample of chosen people and establish and prove its impact on the development of a child.

This work consisted of two parts; Theoretical and practical.

The theoretical part defined socially pathological phenomena with a focus on domestic violence and the results of the practical part were focused on the impact of domestic violence and help with dealing with it in the Liberec region.

Keywords: socially pathological phenomena, domestic violence, victim of domestic violence, perpetrator of domestic violence, relevant domestic violence laws

OBSAH

1. ÚVOD	str. 8 - 10
2. TEORETICKÁ ČÁST	
2.1 Definice: norma, sociální deviace, sociální patologie	str. 11
2.2 Sociálně patologické jevy - definice, dělení	str. 12
2.2.1 Jednotlivé soc.pat. jevy - charakteristika, příčiny, prevence	str. 13 -23
2.3 Domácí násilí - znaky, charakteristika	str. 23
2.3.1 Formy domácího násilí a jejich dělení	str. 24
2.3.2 Prevence domácího násilí	str. 25
2.3.3 Nový zákon v oblasti domácího násilí	str. 25-33
2.4 Zákonné normy	str. 34
2.4.1 Trestné činy	str. 34-35
2.4.2 Zákony týkající se dětí a domácího násilí	str. 35-36
2.5 Pomoc center proti domácímu násilí	str. 36-44
2.6 Definice sociálních služeb	
3. PRAKTICKÁ ČÁST	
3.1 Cíl praktické části	str. 45
3.1.1 Stanovení předpokladů	str. 45
3.2 Použité metody	str. 45-47
3.2.1 Předvýzkum a jeho výsledky	str. 47
3.3 Průběh výzkumu a popis zkoumaného vzorku	str. 47-50
3.4 Výsledky a jejich interpretace	str. 50-58
3.5 Kazuistiky	str. 59-66
3. 6 Shrnutí výsledků praktické části a diskuse	str.66-68
4. ZÁVĚR	str. 69-70
5. NÁVRH OPATŘENÍ	str. 71
6. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	str. 72- 73
7. SEZNAM PŘÍLOH	str. 74

1. Úvod

Tématem bakalářské práce jsou sociálně patologické jevy se zaměřením na domácí násilí. Domácí násilí je celosvětový problém. Jak občané tak i vláda si uvědomují závažnost tohoto problému, a proto probíhají na toto téma veřejné diskuze. V ČR se začalo veřejně mluvit o problému domácího násilí v r. 2001. Od té doby se informovanost prostřednictvím médií a jiných prostředků zvýšila. Významným krokem byl vznik nonstop linky DONA pro pomoc obětem domácího násilí provozované Bílým kruhem bezpečí. Oběti z celé ČR mají možnost si o domácím násilí otevřeně a kdykoliv promluvit a s pomocí odborníků nalézt cestu z bezvýchodné situace.

Teoretická část se zabývá jednotlivými sociálně patologickými jevy obecně, jejich charakteristikou, příčinami, následky a možnou prevencí. Pozornost bude také blíže zaměřena na problematiku domácího násilí v ČR.

Cílem této bakalářské práce v praktické části je analyzovat na vzorku respondentů zkušenosti s domácím násilím a jeho dopadem na vývoj a prospěch dítěte.

O domácím násilí se dnes díky otevřenější společnosti více hovoří a organizace zabývající se pomocí jeho obětem dostávají větší prostor. Postupně se také mění přístup k tomuto problému. Zákonodárci, soudy a policie dávají jasný signál – ať již tvorbou nových zákonů, které jasněji definují toto jednání a přísněji ho trestají, nebo efektivnější pomocí obětem domácího násilí.

Za domácí násilí považujeme takové jednání, ke kterému dochází mezi osobami s rodinnými či osobními vazbami a kde jsou jasné role *pachatel – oběť*. Policisté jsou každý den voláni k desítkám případů tzv. narušení občanského soužití. Pokud jde o méně závažné jednání – urážky, nadávky a drobné napadení – případy se řeší před přestupkovou komisí příslušného obecního úřadu, kde pachatel může být potrestán pokutou do výše 3000 Kč.

V posledních letech policisté ohroženým osobám předávali kontakty na organizace, pomáhající obětem domácího násilí, a na azylové domy; zároveň jim poskytovali preventivní materiály s telefonními čísly nebo krizovými plány pro odchod z domova. Situace, kdy domácí tyran zůstane v bytě a žena s dětmi odchází hledat pomoc jinde, se nelíbila ani policistům, více jim však zákon neumožňoval.

Z iniciativy sdružení Bílý kruh bezpečí vznikla pracovní skupina Aliance proti domácímu

násilí. Její snahou bylo vytvořit právní prostředí, které by efektivněji chránilo oběti domácího násilí. Úsilí bylo korunováno úspěchem v podobě schválení *zákona č. 135/2006 Sb.*, který mění legislativu v oblasti ochrany před domácím násilím. S účinností od 1. ledna 2007 má tedy Policie ČR „oprávnění rozhodnout o vykazání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj“, obsažené v § 21a až § 21d zákona č. 283/1991 Sb, o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. Dospěje-li policista šetřením k předpokladu, že po jeho odchodu dojde k eskalaci násilí a útoku na život, zdraví či svobodu ohrožené osoby, rozhodne *o vykazání násilné osoby*. Ta pak bude muset na deset dnů opustit společné obydlí – na dodržování tohoto rozhodnutí bude dohlížet policie.

Policisté mají oprávnění případy domácího násilí odesílat na intervenční centra. Ta neprodleně kontaktují ohrožené osoby a poskytují jim sociálně-právní poradenství a psychologickou pomoc. Dále koordinují spolupráci mezi orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnickými zařízeními, policií a soudy.

V rámci služeb sociální prevence počítá zákon o sociálních službách např. s telefonickou krizovou pomocí, azylovými domy a zejména s krizovou pomocí. Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami. Na základě rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí nebo zákazu vstupu do něj vydaného podle ZoPČR je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc do 48 hodin od doručení opisu tohoto rozhodnutí.

Náplň krizové pomoci se tedy v podstatě kryje s úkoly intervenčních center podle zákona o sociálním zabezpečení. V tomto případě je součástí služby koordinace pomoci poskytované orgány veřejné správy a dalšími právníckými a fyzickými osobami osobě ohrožené útokem.

Krizová pomoc zahrnuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Ochrana a pomoc poskytované osobám ohroženým domácím násilím jsou ve vyspělých zemích samozřejmou součástí výkonu státní moci i předmětem činnosti různých nevládních a neziskových organizací. Právní úprava, kterou jsme se v dnešním článku pokusili alespoň stručně popsat, by měla vytvořit předpoklad k plnění těchto funkcí i u

nás. Samozřejmě bude velice záležet na schopnostech a vůli konkrétních policistů, pracovníků dalších zainteresovaných orgánů a poskytovatelů sociálních služeb, jak účinnou ochranu a pomoc ohroženým osobám budeme v praxi schopni poskytnout. Zejména od policistů bude jejich nový úkol vyžadovat značnou dávku odbornosti a sociálních dovedností. Přijetí právního rámce pro řešení podobných lidsky velmi obtížných situací však lze jednoznačně pokládat za krok správným směrem.

Česká republika se přijetím tohoto zákona, který upřednostňuje právo na ochranu života a zdraví ohrožených osob nad občanskými právy a svobodami násilných osob, řadí k zemím bojujícím proti všem formám násilí.

2. Teoretická část

2.1 Definice pojmů

a) **Norma** (z lat. Norma = měřítko).

Její vymezení je velmi obtížné a nejednoznačné. Obecně označuje to, co je společností chápáno za obvyklé, osvědčené, zažité nebo přípustné, správné a žádoucí. Normou vymezujeme to, co společenská kritéria jako normální vymezují na základě zvyku a tradice a co je všeobecně uznáváno a respektováno. Její vymezení závisí na mnoha faktorech, především na aktuální úrovni dané společnosti (zejména na míře tolerance) . U různých skupin se může značně lišit, vyvíjí se v čase a nemá definitivní platnost. Může mít podobu psanou (formální) nebo nepsanou (neformální) . Hranice mezi normou a abnormalitou se neustále plynule přesouvá a tvoří jakési kontinuum.

b) **Sociální deviace** (z lat. Deviatio = odchylka, úchylka)

„Porušení nebo podstatná odchylka od některé sociální normy nebo od skupiny norem, nerespektování požadavků, které jsou na určitou skupinu nebo individuum kladeny určitou normou nebo souborem norem. “ (Sochůrek J., Vybrané kapitoly ze sociální patologie, 2001, str. 71) . Jedná se o narušení od jakékoliv společenské normy, nejen normy právně, morálně nebo nábožensky sankciované. Vnímání deviací se mění v závislosti na kulturním prostředí, na sociálním prostoru a čase. Hodnocení určitého chování jako deviace je závislá na hodnotícím subjektu a na jeho pojetí společenských norem. Každý odklon od normy je sankciován (trestán či odměňován) ze strany společnosti (např. Odnětím svobody, výsměchem, pomluvou, oceněním nebo slávou) . Norma a deviace jsou i na sobě závislé (jedna bez druhé v podstatě neexistují) .

c) **Sociální patologie** (z řec. Pathos= utrpení, vzrušení).

Sociální patologii tvoří závažné asociální nebo antisociální jevy, jako je organizovaný zločin, trestná činnost a zejména její recidivita, drogy, prostituce a sociálně negativní skupiny s asociálním programem.

Je to také označení pro vědní disciplínu zabývající se studiem příčin vzniku a existence těchto jevů.

Rozdíl mezi pojmy sociální deviace a sociální patologie vyplývá z definic obou pojmů.

„Pojem sociální deviace je užíván v širším slova smyslu a sociální patologii chápeme jako specifickou součást sociální deviace. (Sochůrek J., Vybrané kapitoly ze sociální patologie, 2001, str. 71) .

2.2 Sociálně patologické jevy

„Sociálně patologické jevy chápeme jako takové chování jedince, které je charakteristické především nezdravým životním stylem, nedodržováním nebo porušováním sociálních norem, zákonů, předpisů a etických hodnot, chování a jednání, které vede k poškozování zdraví jedince, prostředí ve kterém žije a pracuje, a ve svém důsledku pak k individuálním, skupinovým či celospolečenským poruchám a deformacím.“ (Pokorný V., Prevence sociálně patologických jevů, 2003, str. 9)

a) Negativní společenské jevy jsou fenomény charakteristické pro moderní společnost. Jejich míra závažnosti či nebezpečnosti je poměrně nízká, tak jako jejich konečný dopad na společnost. Avšak většina udává příčinu vzniku závažnějším negativním jevům a to zejména ve vztahu k jednotlivci.

Do této kategorie spadají - nezaměstnanost, bezdomovectví, záškoláctví, rozvodovost, bída, úrazovost, nemocnost, populační nerovnováha a další.

b) Asociační společenské jevy jsou takové jevy, které společnost vnímá jako nesprávné, avšak ještě nejsou trestné. Patří sem zároveň i vážné delikty páchané dětmi (tzn. osobami do 15 let věku), které však jsou dle zákona nepostižitelné.

Pod tyto jevy spadají následující problémy - výtržnictví, vandalismus, šikana, sekty, extremismus, rasismus, xenofobie, deviace (parafílie) atd.

Sociálně patologické jevy (v užším smyslu slova)

Do této kategorie patří jevy s nejvyšší mírou společenské nebezpečnosti a závažnosti jako jsou kriminalita, prostituce, závislosti a sebevraždy.

Dělení jevů z hlediska příčin jejich vzniku:

a) Problémy spojené s nevhodným působením rodiny

násilí páchané na dětech týrání a zneužívání žen

b) Problémy vyvolané negativním působením společnosti

xenofobie	sekty	šikana
rasismus	kriminalita	prostituce

c) Pracovní a ekonomické problémy

nezaměstnanost bezdomovectví

d) Problémy spojené se životním stylem

závislost

poruchy příjmu potravy

2.2.1 Jednotlivé jevy

1. Kriminalita a delikvence - charakteristika:

Kriminalita je trestné chování vyjádřené úhrnem trestných činů spáchaných v určité společnosti za určité časové období. Obecně je to zločinnost, nebo - li společenský jev, kterým se rozumí souhrn trestné činnosti.

Kriminalita mládeže je součástí celkové kriminality a vztahuje se na jednání osob do věku 18 let, jehož důsledkem je překročení právních a společenských norem, což je charakteristické pro trestný čin.

Osoby ve věku 15 - 18 let jsou označeny jako mladiství a jsou ze zákona trestně odpovědní s jistým omezením.

Osoby mladší 15 let nejsou trestně odpovědné, avšak lze jim dle trestního zákona uložit výjimečný trest nebo ochrannou výchovu.

Delikvence je činnost porušující nejen právní, ale i společenské normy, takže se takové jednání vztahuje i na děti a mladistvé, kteří se tak stávají delikventy.

příčiny vzniku:

sociální – faktory vyplývající ze špatného výchovného působení na jedince (v rodině, ve škole, na pracovišti) .

psychogenní – souvisí s konfliktem jedince a okolí. (špatný systém životních hodnot a jejich preferencí) .

právní - souvisí s nízkou úrovní právního a morálního vědomí a s nedostatečnou legislativou.

politické a ekonomické - negativní působení politiky a liberalizace obchodu vede nejen k růstu kriminality, ale také k rasismu, terorismu a také k násilné a majetkové trestné činnosti a k usnadnění působení a přístupu mafie.

viktimologické - k trestným činům přispívá i lehkomyšlnost, neopatrnost či provokace ze strany oběti

biologické a psychologické – postižení různými poruchami, vrozenými (dány genetickou dispozicí) nebo získanými, projevují se zejména u násilné trestné činnosti

prevence:

a) primární prevence - soubor postupů zaměřených na předcházení vzniku poruch chování. Její těžiště je ve výchově v rodině a ve škole a v kvalitní náplni volného času dětí a jejich vztahu s vrstevníky.

Zahrnují se sem programy na zvyšování informovanosti - formy ambulantní poradenské nebo psychoterapeutické péče v Pedagogicko - psychologické poradně, Střediscích výchovné péče, aktivity občanských sdružení, programy Domovů pro děti a mládež, programy kulturních domů a sportovních klubů, nízkoprahová zařízení.

b) sekundární prevence - se zaměřuje na zmírnění již vzniklých poruch chování nebo na zamezení již vzniklého problému a nápravu sociálně patologického chování.

Vstupují sem téměř stejné instituce a sdružení jako v případě primární prevence - zejména Instituce ústavní péče, kterými jsou dětské domovy, diagnostické ústavy a speciální výchovná zařízení (dětský výchovný ústav, výchovný ústav pro mládež a jejich ochranné a výchovně léčebné režimy) , v nichž probíhá ochranná a ústavní výchova (což je v některých případech chápáno jako forma trestu) .

c) terciální prevence – zabývá se následnou péčí, která přichází po odpykání trestu, nebo i během něho. Je zaměřena na zabránění recidivy (opakovaného antisociálního chování) , zabezpečuje se zejména činností občanských sdružení (formy streetworku) , středisek výchovné péče a institucí pro výkon trestu (věznice, diagnostické ústavy pro děti a mládež).

2. Šikana - charakteristika:

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrášovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškození věcí druhé osobě, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. (Pokorný V., Prevence sociálně patologických jevů, 2003)

Příčiny šikany:

Mezi příčiny šikany patří touha po moci, nadvládě; ovládání druhých, krutost (potěšení z utrpení druhého) zvědavost a nuda (týrání jako experiment, prostředek k zahnání nudy), výchova (tlak rodičů - podněcování mužnosti, zkušenosti z fyzických trestů, tolerance k agresi) společenská tolerance šikany (není obava ze sankce) , rasismus, antisemitismus.

Prevence a řešení šikany dle Z. Joukla:

1. besedy se žáky s cílem vytvořit atmosféru proti šikaně
2. linka bezpečí = bezplatný telefon 0800 - 155555
3. schránky ve škole (důvěrníčky)
4. pedagogicko - psychologická poradna (pro rodiče a učitele)
5. zlepšení komunikace mezi školou a rodiči
6. více mužů do škol
7. školní psychologové
8. pro odhalování skryté šikany zřizovat skupiny malých detektivů
9. Kampaň Ministerstva školství atd. proti šikaně, např. vtipně zesměšňovat šikanující jedince jako zbabělce ("votravce")
10. zdůrazňování individuálních hodnot každého žáka (i v mimoškolních aktivitách) , tím zvyšovat jejich sebedůvěru. Pak bude nejen méně šikanovaných, ale i šikanujících.
11. integrace tělesně postižených dětí do třídy (ostatní se pak naučí s nimi komunikovat a vyrovnají se s tím, že je někdo jiný)
12. spolupráce s kriminální policií
13. ohrožené děti naučit sebeobraně a vybavit je pro ni
14. výchovní poradci, příp. specializovaný učitel na šikanu
15. informovat o Morálním kodexu občana ČR (www.joukl.cz)
16. školní řád (obsahující sankce za šikanu, ale také za nenahlášení trestného činu šikany)
17. spolupráce s provozovateli Služeb soukromých detektivů.
18. pobyt šikanujících v diagnostickém ústavu
19. seznámení rodičů s příznaky šikanování jejich dětí
20. důsledná kontrola činnosti žáků (dozor) o přestávkách, těsně před a po vyučování i při cestě do školy a domů
21. sledování varujících signálů provázejících šikanu
22. usmíření šikanovaných a šikanujících

23. spolupráce s Občanským sdružením proti šikaně (Praha 6, Podbabská 17 PSČ 16041)
24. Den bez šikany
25. demonstrativní podpora a pomoc šikanovaným
26. domácí vyučování (pasivní řešení)
27. virtuální vzdělávání (pasivní řešení)
28. vznik "Bezpečných" škol - škol bez šikany
29. vést žáky ve třídě více ke spolupráci a odrazovat je od boje mezi sebou
30. učit se alespoň částečně ovládat strach. (www.joukl.cz)

Jistě nás tyto zásady nutí k zamyšlení a alespoň některé ze zmiňovaných mohou být jistě přínosem v prevenci a boji proti šikaně.

3. Prostituce - charakteristika:

Prostituce je poskytování sexuálních služeb (obvykle manuální stimulace, orální sex, pohlavní styk nebo anální sex) za úplatu (finanční úplata, získání určité výhody, poskytnutí protislužby, získání kompromitujících materiálů či protekce, drogy) .

Jedná se o patologický jev s hlubokými kořeny, provází lidskou společnost od počátku jejího vývoje. Je přítomna v každé společnosti i tam, kde je sankciována. Je označována za nejstarší "řemeslo lidstva". Týká se především žen (dáno poptávkou) . Existuje prostituce heterosexuální, homosexuální, bisexuální a transsexuální.

Prostituce je provozována na ulici, ve specializovaných podnicích, nebo v barech a nočních podnicích.

Hlavním zdrojem prostituce je neuspokojená sexuální potřeba na straně jedné a ziskovost na straně druhé. Všechny ostatní zdroje jsou druhotné.

Možné přístupy k prostituci:

K prostituci může stát a společnost přistupovat různým způsobem. Jedním ze způsobů je formou **reglementace** - prostituce je podřízena státnímu doзору, vzniká průhlednější prostředí, které omezuje aktivity struktur organizovaného zločinu v této oblasti. Jiným způsobem, formou **abolice**, kdy se státní instituce zaměřují na průvodní jevy prostituce, jako je obchod se ženami či kuplířství, ale problém prostituce jako takové zůstává neřešen. Přístupem **represe** je prostituce kriminalizována, problém však není vyřešen, protože se obvykle přesouvá do ilegality. (Sochůrek, J., Vybrané kapitoly ze sociální patologie II., 2001)

4. Extremismus - charakteristika:

„Extremismus - vychází z latinského termínu „ extremus“, označujícího nejdále ležící pozici. Z hlediska uvažování a jednání člověka se jedná o nejzazší, krajní, přemrštěný a výstřední postoj.“

Danics Š., Extremismus, 2003, str.10) Extremistou může být za určitých podmínek každý z nás.

V demokratickém systému se za extrémní považují jevy, které svou existencí aktuálně či potenciálně ohrožují v první řadě demokratické základy státu, jeho ústavní uspořádání a demokratickým státem chráněné hodnoty (deklarovaná lidská práva, občanské svobody a další základní společenské principy) , jejichž odstranění by vyvolalo reálnou hrozbu nastolení nějaké formy nedemokratického společenského systému. Nejzávažnější extremistické jevy sledují hlavně politické cíle a vycházejí z ultrapravicových či ultralevicových názorů a ideologií. Pravicoví extremisté se většinou hlásí k různým podobám neonacismu a fašismu, levicoví extremisté zase k marxismu - leninismu nebo k jiným názorovým levicovým proudům, které směřují k nastolení nějaké formy totalitního či obdobného autoritářského společenského systému, případně akceptují agresivitu a násilí jako vhodný prostředek k prosazování svých názorů a představ (anarchistická a autonomní uskupení) .

Může být motivován ideovými východisky jako např. xenofobie, rasismus, nacionalismus, náboženství apod.

Jisté projevy extremismu mohou být následující :

Xenofobie je pojem, který doslovně znamená strach z cizinců.

Obecně je to označení mezilidské nesnášenlivosti k lidem z jiné země, nedostatku úcty k jejich tradicím a rozdílné kultuře. Může být základem různých nenávistných ideologií, jako je rasismus, šovinismus, nacionalismus, fašismus, antisemitismus apod.

Rasismus označuje ideologii vycházející ze strachu z cizího (xenofobie),

předpokládá fyzickou a duševní nerovnost lidských plemen (ras) a rozhodující vliv rasových odlišností na dějiny a kulturu lidstva.

Rasové teorie jsou podloženy představou, že lidstvo je původně rozděleno na nižší a vyšší rasy. Vyšší rasy jsou pak tvůrčí a jsou nositeli civilizace a pokroku, jsou určeny k vládnutí a nižší rasy jsou charakterizovány neschopností kulturní tvořivosti a je třeba je vést. Rasismus se projevuje národnostní a rasovou nenávistí, rozlišováním podle ras, veřejným

hanobením a podněcováním k nenávisti k některému národu nebo rase, genocidou.

Agresivní podobou tohoto postoje jsou veřejné proklamované ideologie jako např. nacionalismus, fašismus, antisemitismus, šovinismus.

Intolerance znamená nesnášenlivost, nedostatek úcty k jiným způsobům chování a jednání, nedostatek respektu k jinému přesvědčení či víře, projevuje se zákazem odlišných způsobů chování či názorů, nebo zacházením neodpovídajícím způsobem (např. kvůli sexuální orientaci).

Prevence:

a) primární prevence - spočívá ve výchově a vzdělávání v oblasti lidských práv a v kultivaci humanitních a demokratických postojů (v rodině, ve školách)

b) sekundární prevence - se zaměřuje na zamezení již vzniklého sociálně patologického jevu a je zajišťována pracovníky středisek výchovné péče, diagnostických ústavů a speciálních výchovných zařízení pro děti a mládež

c) terciální prevence - znamená zamezování dalšího výskytu negativních jevů souvisejících s rasismem a

zajišťují ji střediska výchovné péče a další nestátní organizace. Jejich preventivní programy jsou zaměřené především na vhodné volno časové aktivity a resocializační programy státních institucí.

5. Sekty – charakteristika:

V současnosti je pojem sekta užíván pro pojmenování skupiny vydělující se z nějakého celku, ne nutně náboženského.

Za sekty můžeme považovat pseudonáboženské organizace jejichž činnost je v rozporu se zákonem. Předmětem stíhání ale není sekta, nýbrž jedinec, který spáchal příslušný trestný čin - např. zanedbání školní výchovy dětí; narušování mravní výchovy; pohlavní zneužívání. Nejohroženější skupinou jsou adolescenti (nedostatečná informovanost a z dětství přetrvávající naivita, psychická labilita dospívajících, disharmonické rodinné prostředí, nevyrovnané vztahy ve škole). Jejimi charakteristickými rysy jsou - závaznost a nezpochybnitelnost absolutní moci vůdce, hierarchická organizace, dogmatické pravdy a učení sekty, nesvobodné myšlení, psychická manipulace, fundamentalismus, fanatismus, nesnášenlivost, uzavřenost vůči okolí, odříkání, slučování neslučitelných myšlenek a tezí, sveřepost, exaltovanost.

Hlavní nebezpečí spočívá v manipulaci myšlení, silné závislosti a nesvobodě.

Pokud se jedinec rozhodne ze sekty odejít , mohou ho čekat nějaké potíže ve smyslu odcizení a dezorientace, pasivity a neschopnosti samostatného rozhodování a kritického uvažování, poruchy emočního prožívání a někdy také celkové socializační a zdravotní potíže.

prevence:

a) primární prevence - je zapotřebí optimálního výchovného působení v rodině a ve škole, být dostatečně informován o správné volbě komunity a dále podpořit komunikaci a zájem o problémy dospívajících.

b) sekundární prevence - konzultace ve středisku zabývajícím se prevencí v oblasti sekt nebo v pedagogicko - psychologické poradně, dále se léčbě závislosti na sektě věnují specializovaná psychologická či psychiatrická zařízení, zaměřená na léčbu patologií či jen čistá víra v Boha ze srdce, která člověka usvědčuje o správném či nesprávném jednání.

c) terciální prevence - poskytují specializovaná zařízení (rehabilitační centra) nabízející výstupní poradenství a podpůrné skupiny, které napomohou se integrovat zpět do rodiny, navrátit do školy, zaměstnání atd. (Pokorný V., Prevence sociálně patologických jevů, 2003)

6. Záškoláctví – charakteristika:

„Příčiny odchodu nedospělých z domova nebo ze školy spočívají téměř výlučně v konfliktnosti životních podmínek v kontaktu s dospělými.“ (Novotná M., Kremličková, M., Kapitoly ze speciální pedagogiky pro učitele, 1997, str. 47) Žák se z vlastní vůle, bez vědomí rodičů vyhýbá pobytu ve škole. Často má záškoláctví také souvislost se školní neúspěšností žáka, objevuje se u starších dětí a má tendenci se prohlubovat.

příčiny vzniku:

Za příčiny vzniku záškoláctví považujeme negativní vztah ke škole, který může vyplývat z nepřiměřeně vysokých požadavků školy, nezájmu žáka , neurózy dítěte (strach z předmětu, učitele, trestu, posměchu, spolužáků – ústí až ve fobii). Vliv rodinného prostředí má velký význam pro správný vztah dítěte ke škole. Disfunkční rodina, přílišná lhostejnost nebo zájem, vysoké nároky, přehnaná přísnost nebo shovívavost mohou být příčinou pro počátek záškoláctví dítěte. Dalším aspektem je způsob trávení volného času , kde vliv vrstevníků, závislosti jako je např. (alkoholismus, drogová závislost, kuřáctví) a s nimi spojené obstarávání peněz velmi úzce souvisí se záškoláctvím.

prevence:

a) primární prevence - jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, spolupráce se zákonnými zástupci, dále analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření aj. V prevenci jsou využíváni pediatři, terapeuti, pedagogicko - psychologická a speciálně – pedagogická centra.

b) sekundární prevence - zajišťují ji zejména terapeutičtí pracovníci, sociální pracovníci, popřípadě psychiatrická ambulance, v krajních případech diagnostické ústavy nebo výchovné ústavy pro děti a mládež a jiná občanská sdružení zabývající se pomocí dětem v krizi.

c) terciální prevence - je zajišťována programy na potlačení dalšího výskytu školního absentérství. (Pokorný V., Prevence sociálně patologických jevů, 2003)

7. Závislosti (kuřáctví, alkoholismus, drogová závislost, patologické hráčství) -**charakteristika:**

Závislost je stav psychický nebo fyzický, vyplývající z působení léku nebo psychotropně účinné látky na organismus, charakterizovaný změnami chování a dalšími reakcemi, mezi něž patří zejména chorobné lpění na kontinuálním nebo opakovaném podávání psychotropně působící látky. (definice WHO) .

Můžeme ji také charakterizovat jako soubor psychických a somatických změn, které se vytvoří jako důsledek opakovaného užívání psychoaktivní látky (látky měnící psychický stav obvykle subjektivně žádoucím způsobem) . Je to chorobný psychický nebo fyzický stav vyplývající ze vzájemného působení mezi jedincem a drogou. Tento stav se projevuje změnami chování, které vždy zahrnují touhu po opakovaném podání drogy pro její psychické účinky, nebo proto, aby se zabránilo nepříjemným fyzickým a psychickým obtížím, plynoucím z její nepřítomnosti. Bývá spojena s tendencí zvyšovat dávky.

příčiny vzniku:

Závislostmi na nějaké látce se snažíme vyřešit problémy jako např.(únik stresovým situacím a frustracím či uvolnění zábran). Z jiného pohledu závislosti je zde potřeba dosáhnout uspokojení (slast, která není běžně dostupná), potřeba uniknout stereotypu (nuda, všednost - získání inspirace) či potřeba sociální soudržnosti (se skupinou, ve které je užívání drog běžné).

prevence:

a) primární prevence - snižování dostupnosti a snižování poptávky,

zákaz požívání návykových látek na pracovišti, ve škole, na veřejných prostranstvích, na tabákové a alkoholové výrobky je uvalena spotřební daň

b) sekundární prevence (léčba) - skupinová terapie, nácvik relaxace, nácvik sociálních dovedností, a dlouhodobý pobyt v terapeutické komunitě...

c) terciální prevence (mírnění škod) - dlouhodobé podávání bezpečnější náhradní drogy (substituční léčba) ,

snížení rizika nebezpečných nemocí, souvisejících se závislostmi

a také pomoc rodinám kde se závislost vyskytuje. (Pokorný V., Prevence sociálně patologických jevů, 2003)

Kuřáctví

„Nikotin sám je prudký jed, jehož jedovatost je přibližně stejná jako jedovatost obávaného kyanidu draselného (cyankáli) . Smrtelná dávka se pohybuje kolem 50mg.“ (Illes, T., Děti a drogy, 2002, str. 12)

Kuřáctví je závislost organismu na nikotinu, při čemž při vysokých dávkách nikotinu dochází k intoxikaci, drogové závislosti vzniklé nadměrným kouřením cigaret, tabáku nebo dýmky. Tato závislost vede k řadě onemocnění, jako je rakovina, kardiovaskulární problémy a chronická bronchitida. Často se hovoří o nebezpečí i pro tzv. pasivní kuřáky, u nichž se vytváří pasivní závislost nedobrovolným vdechováním tabákového dýmu.

Alkoholismus

„Občané ČR se řadí mezi největší spotřebitele alkoholu na jednu osobu, a to nejen v Evropě, ale v celosvětovém měřítku!“ (Illes, T., Děti a drogy, 2002, str. 9)

Alkoholismus znamená drogovou závislost na alkoholu, která je doprovázena silnou potřebou jeho konzumace, ztrátou sebekontroly, abstinenčními symptomy a v počáteční fázi tolerance potřebou zvyšování dávek za účelem opilosti. Za alkoholika považujeme takového člověka, jehož závislost na alkoholu dosáhla stupně, který člověku působí zřetelné poruchy a újmu ve společenských vztazích, ve společenské činnosti a na tělesném i duševním zdraví.

Drogová závislost

Drogová závislost vzniká postupně, ale mnohem kratší dobu než závislost na alkoholu.

Fáze procesu vzniku:

Ve stádiu experimentování člověk zkouší drogu z pocitu nudy, touhy, zvědavosti, potřeby být atraktivním a snahou uniknout od problémů. V tomto stádiu je droga únikem. Přichází stádium druhé, stádium příležitostného užívání, kdy se ještě nejedná o návyk, užívání drogy je nepravidelné a člověk konzumaci drogy tají.

Ve fázi pravidelného užívání dochází k častějšímu užívání a popírání její závažnosti.

Ve fázi návykového užívání se již jedná o lhostejnost, ztrátu motivace i ztrátu profesní role. Člověk již nemá potřebu se skrývat. Ve vztahu k lidem se drogově závislý člověk projevuje nespolehlivostí a bezohledností, izolací od svých blízkých. (Illes, T., Děti a drogy, 2002)

Patologické hráčství (gamblerství) – charakteristika:

Jedná se o poruchu spočívající v častých opakovaných epizodách hráčství, které převládají na úkor sociálních, materiálních, rodinných a pracovních hodnot a závazků. Hráčství přináší protivníkovi jednak radost ze hry, ale také pocit uspokojení z přemožení protivníka. Je řazena mezi návykové a impulzivní poruchy, vyskytuje se častěji u mužů, zejména v adolescenci nebo dospělosti. Člověk je ochotný riskovat své zaměstnání, zadlužit se, lhát i opakovaně porušovat zákon.

prevence:

a) primární prevence - snižování dostupnosti a snižování poptávky

b) sekundární prevence (léčba) - skupinová terapie, zvládání stresu, nácvik relaxace, práce na zlepšování životního stylu, mezi něž patří

důraz na rozumné hospodaření s penězi,

vyhýbání se místům pokušení a alkoholu

c) terciální prevence (mírnění škod) - vychází z psychologické, právní nebo sociální pomoci rodinám, které trpí patologickým hráčstvím

8. Bezdomovectví – charakteristika:

Společnost hodnotí bezdomovectví jako negativní společenský jev, který zahrnuje jednání a procesy vedoucí ke ztrátě zázemí, životních jistot a ke společenskému vyloučení. Bezdomovec je občan bez domova, jenž není schopný sociální adaptace a přiměřené autoregulace. Takový člověk je závislý na pomoci druhých, při čemž není schopný se orientovat ve světě.

příčiny bezdomovectví:

Mezi příčiny bezdomovectví patří odchod z rodiny, ztráta zaměstnání, výkon trestu, špatné hospodaření (zadluženost), mentální retardace, fyzická či psychická choroba, alkoholismus, drogy, hráčství, uprchlictví, migrace a také dobrovolné rozhodnutí člověka. Bezplatnou pomoc bezdomovcům poskytují azylové domy poskytované státem a převážně charity. Charity se snaží takového jedince znovu zapojit do života společnosti, z níž byl vyřazen.

9. Sebevražednost - charakteristika: Sebevražednost je vědomé, úmyslné a cílené jednání dobrovolně skoncovat se svým životem. V člověku vzniká agrese, kterou namíří vůči vlastní osobě (autoagrese). Sebevražda může být spojena s duševní chorobou (těžké deprese, schizofrenie). Sebevrazi jsou osoby labilní se zvýšenou neurotičností, žijící v depresích, chaoticky a často izolovaně. Typická je u nich nízká míra adaptability, pocity vyčerpanosti, chybí jim racionalita, neschopnost hledat řešení v obtížných životních situacích. (Novotná M., Kremličková, M.: Kapitoly ze speciální pedagogiky pro učitele, 1997, str. 47)

2.3 Domácí násilí - základní znaky a charakteristika:

Domácí násilí se také řadí mezi sociálně patologické jevy, avšak tuto kapitolu budeme analyzovat podrobněji než již výše uvedené.

Dle závazného pokynu policejního prezidenta č. 179/2006 čl. 2 jsou základními znaky domácího násilí následující body:

„a) opakovanost - jde o jednání, která má svůj vývoj a dochází opakovaně k jeho projevům, často i po velice dlouhou dobu; domácím násilím není ojedinělý a jednorázový incident, byť se závažnými následky,

b) postupný nárůst intenzity - domácí násilí začíná zpravidla psychickým násilím a zpravidla přidává násilí fyzické; útoky jsou zpočátku vedeny proti lidské důstojnosti, posléze proti zdraví, a mohou vyústit v útoky proti životu,

c) jasné role - k násilí dochází mezi blízkými osobami, kde lze diferencovat roli násilné a ohrožené osoby, jejich vzájemné postavení je nerovné a role se v průběhu incidentů nemění,

d) páčání násilí v soukromí - k násilí dochází zpravidla beze svědků, nejčastěji v soukromí společného obydlí, ale i na jiných místech, např. chata, hotel apod.; jednotlivé úkoly spadají do schématu domácího násilí se však mohou vyskytnout i na veřejnosti. (Ministerstvo vnitra ČR, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006, str. 10)

2.3.1 Formy domácího násilí:

Fyzické násilí - bití, facky, kopance, škrcení, rány pěstí či jiné fyzické útoky, ohrožování zbraní apod.

Psychické násilí - nadávky, obviňování, pokořování a ponižování, zesměšňování ve společnosti, vyhrožování fyzickým násilím, zastrasování, odepírání spánku či potravy, vydírání sebevraždou atd.

Sexuální zneužívání - znásilnění, donucení k sexu či sexuálním praktikám, násilím nebo výhrůžkami.

Sociální izolace - bránění v návštěvách rodiny či přátel, sledování telefonátů, pronásledování.

Ekonomická kontrola - omezování přístupu k penězům, neposkytování peněz na provoz domácnosti, snaha zákazu návštěvy pracoviště.

(Haškovcová H., Manuálek o násilí, 2004, str.22)

Z hlediska zúčastněných osob rozlišujeme násilí mezi partnery (manžely), násilí rodičů (dospělých) vůči dětem, násilí mezi dětmi (sourozenecké), násilí dětí vůči rodičům a násilí vůči starým osobám.

2.3.2 *Prevence*

Prevence domácího násilí, postih jeho pachatelů a také ochrana a pomoc obětem domácího násilí předpokládají změnu pohledu společnosti na problematiku domácího násilí. Změna pohledu společnosti s sebou přinese různá rozčarování, diskuse a rozvrácení vžitých představ.

Musíme si uvědomit, že rodina není vždy místem klidu a ochrany, tzv. rodinným hnízdem. Blízké osoby si dokáží velice ubližovat. Násilný trestný čin je násilným trestným činem, ať je spáchán na veřejnosti nebo v soukromí, a povinností státu je pachatele potrestat. Dispozičním právem poškozené/ - ho, tedy podmínkou pro zahájení trestního stíhání jen s výslovným souhlasem osoby blízké, se odpovědnost státu přenáší na bedra oběti. Mohli bychom zde hovořit o sekundární viktimizaci ze strany státu. V případě, že v situaci domácího násilí vyrůstají děti, musíme intervenovat stát prostřednictvím orgánů sociálně právní ochrany dětí. Tuto úprava se nalézá v některých zákonech (např. Velké Británie, Irsko, Rakousko a Německo). Opatrovnické soudy musí najít vyvážený pohled na práva a povinnosti rodičů k nezletilým dětem a rozhodovat v nejlepším zájmu dítěte. Ignorace společnosti, která před domácím násilím zavírá oči a tzv. respektuje soukromí rodiny by měla být nahrazena empatií společnosti s oběťmi domácího násilí. Společnost je možné měnit prosociální, právní i mravní výchovou ve výukových programech škol. (Voňková J., Huňková M., Domácí násilí v českém právu z pohledu žen, 2004, str. 26)

2.3.3 *Domácí násilí a nový zákon*

Zkušenosti před schválením nového zákona

Pokud oběť získala zkušenost, že o řešení jejího problému nebyl ze strany kompetentních orgánů zájem, propadala deziluzi a další případy útoku už raději ani nehlásila. České právo a orgány v zásadě ponechávali oběť svému osudu, kdy si svou ochranu musí zajistit sama na své náklady útekem na ubytovnu, do azylového domu a podobně. To mnohdy nebylo vůbec jednoduché. Bylo mnoho případů, kdy se oběti do azylového domu nedostaly a tak byly ponechány vlastnímu osudu.

Inspirace v zahraničí

Tento stav byl dále neudržitelný, neboť nebyl v souladu s principem zajištění ochrany základních práv a svobod občanů. Čeští zákonodárci se tedy inspirovali v zahraničí, kde má právní úprava ochrany a pomoci obětem domácího násilí svou tradici, a s využitím domácích výzkumných poznatků připravili návrh zákona, který by měl formou změny či doplnění několika již existujících zákonů vytvořit rámec pro účinné řešení uvedeného problému. Zákon číslo 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, byl přijat v březnu roku 2006 s účinností od 1. ledna 2007. Zákon mění celkem pět zákonů: zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále též ZoPČR) , zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též OSŘ) , zákon číslo 140/1961 Sb., trestní zákon (dále též TZ) , zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení. (www.sbirkyzakonu.cz)

Ochrana ohrožené osoby

Podle důvodové zprávy k zákonu č. 135/2006 Sb. má nová právní úprava chránit ohroženou osobu a zamezit dalšímu jednání násilné osoby. Tzn. jednoho člena společného obydlí vůči druhému, a to zejména prostřednictvím možnosti jeho krátkodobého vykázení z místa, v němž spolu žijí. Vytváří možnost pro zásah státu do vztahu osob, mezi nimiž dochází k domácímu násilí, a to takovým způsobem, že se násilná osoba vykáže na přiměřenou dobu z obydlí, které sdílí s osobou ohroženou. Ohrožená osoba dostane prostor a čas, během něhož má možnost bez psychického či jiného nátlaku násilné osoby pochopit situaci, v níž se nachází, a uspořádat si vlastní záležitosti s pomocí dalších právních nástrojů (návrh na vydání předběžného opatření, návrh na rozvod manželství, vyřešení společného bydlení, podání trestního oznámení a podobně) . Pomoc také získá na specializovaných pracovištích, která poskytují ohroženým osobám základní pomoc v oblasti sociálně - právní, psychologické a organizační. (Šedivá M. Vitoušová P., Interdisciplinární přístup k řešení případů domácího násilí na komunitní úrovni, 2005)

Vykázání z bydliště

Vykázání představuje opatření podpůrné povahy, protože se užije jen tehdy, nelze - li zajistit náležitou ochranu a bezpečnost ohrožené osoby jinak. U nejzávažnějších forem útoků násilné osoby vykazujících znaky některého z trestných činů se v praxi bude jednat především o využití prostředků trestního řádu sloužících k zajištění osob, tj. zadržení či vazbu násilné osoby. (Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006, str.21)

Ochrana seniorů

Nejen zákon, ale také podvědomí a postoj společnosti k domácímu násilí se musí změnit k efektivnímu řešení této problematiky.

Stát formou institutu vykázání dává jasně najevo vůli upřednostňovat právo na ochranu života, zdraví a lidské důstojnosti před ochranou vlastnických či užívacích práv. Je třeba si uvědomit, že ačkoliv jsou ohroženými osobami převážně ženy, nová právní úprava by měla pomoci řešit situaci i dalším osobám ohroženým domácím násilím - například mužům nebo seniorům ohrožovaným svými potomky. (www.sbirkyzakonu.cz)

Týrání osoby blízké

Je nutné zmínit, že zákon č. 135/2006 Sb. není prvním výsledkem zvýšeného zájmu státu o problematiku domácího násilí. Již v roce 2004 byla přijata novela trestního zákona, která s účinností od 1. 6. 2004 zavedla do výčtu trestných činů novou skutkovou podstatu trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě (§ 215a TZ) . Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společně obývaném bytě nebo domě. Pachateli hrozí trest odnětí svobody až na tři roky, popřípadě trest odnětí svobody na dvě léta až osm let, spáchá - li takový čin zvlášť surovým způsobem nebo na více osobách, event. pokračuje - li v páchání takového činu po delší dobu. (www.sbirkyzakonu.cz)

Oprávnění policisty

Nyní již k samotnému zákonu č. 135/2006 Sb. Oddíl druhý třetí hlavy ZoPČR upravuje oprávnění policisty při plnění úkolů stanovených mu zákonem (§ 12 a násl.) . Zákon č. 135/2006 Sb. mezi tato oprávnění zařadil ustanovení § 21a až 21d týkající se oprávnění rozhodnout o vykázání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj. Od 1. ledna 2007 platí, že lze - li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející

útoky, důvodně předpokládat, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn toho, kdo je podezřelý z takového jednání, vykázat z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou (souhrnně „společné obydlí“), jakož i z jeho bezprostředního okolí. Součástí vykazání je také zákaz návratu do vymezených prostor. Toto rozhodnutí je účinné v okamžiku, kdy je prokazatelně sděleno osobě, proti které směřuje. Osoba, proti níž vykazání směřuje (tzv. „vykázaná osoba“), je poté povinna neprodleně opustit místo, na které se rozhodnutí o vykazání vztahuje. (Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006)

Zákaz vstupu do obydlí

Pokud ten, vůči komu takové opatření směřuje, v době policejního zákroku přítomen ve společném obydlí, bude policista takové osobě oprávněn zakázat vstup do společného obydlí, jakož i do jeho bezprostředního okolí, a to i v době jeho nepřítomnosti. Toto rozhodnutí je účinné v okamžiku, kdy se o něm osoba, proti které směřuje, dozví. Osoba, které byl zakázán vstup do společného obydlí, poté nesmí vstupovat na místo, na které se toto rozhodnutí vztahuje.

Rozhodne - li policista tímto způsobem o vykazání osoby ze společného obydlí nebo o zákazu vstupu do něj (souhrnně tedy rozhodne - li o „vykazání“), vždy specifikuje prostor, na který se tato omezení vztahují, a stanoví rozsah bezprostředního okolí společného obydlí. O takto stanoveném prostoru je policista vykázanou osobu povinen poučit. Územní rozsah vykazání se určí podle míry požadavku účinné preventivní ochrany ohrožené osoby, tj. osoby ohrožené výše popsaným útokem. Pokud je vykazání spojeno s ohrožením provozu objektu nebo znemožněním výkonu zaměstnání vykázané osoby podle zvláštního zákona (vykazání ze služebního bytu), je o této skutečnosti třeba bezodkladně vyrozumět zaměstnavatele nebo provozovatele objektu, který přijme příslušná opatření k náhradnímu zajištění provozu objektu. (Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006)

Přítomnost nezúčastněné osoby

Při provádění úkonů souvisejících s vydáním rozhodnutí o vykazání je policista povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, ledaže hrozí nebezpečí z prodlení. O provedených úkonech a opatřeních sepíše neprodleně úřední záznam.

Rozhodnutí o vykazání se vydává bez projednání věci a z úřední povinnosti, přičemž

souhlas ohrožené osoby se nevyžaduje. Rozhodnutí se písemně vyhotoví do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí. Vyhotovené rozhodnutí se v opise doručí vykázané osobě a ohrožené osobě. Opis rozhodnutí o vykázání doručí policista do 24 hodin od jeho vydání spolu s opisem úředního záznamu o provedených úkonech a opatřeních příslušnému intervenčnímu centru. (Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006)

Nezletilá osoba

V případě že ve společném obydlí, na které se rozhodnutí o vykázání vztahuje, žije nezletilá osoba, doručí se opis rozhodnutí o vykázání spolu s opisem úředního záznamu ve stejné lhůtě též příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Opravným prostředkem proti rozhodnutí o vykázání je odvolání, které však nebude mít odkladný účinek. (www.sbirkyzakonu.cz)

Povinnost vydat klíče

Rozhodne - li policista o vykázání, vyzve vykázanou osobu, aby mu vydala všechny klíče od společného obydlí, které drží, a vykázaná osoba bude povinna klíče vydat. Policista zároveň poučí vykázanou osobu o následcích neuposlechnutí takové výzvy. Může se totiž jednat o přestupek proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, za který může být uložena pokuta až do výše 1000 Kč.(Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006, str.28)

Osobní věci

Policista je dále povinen umožnit vykázané osobě, aby si nejpozději při výkonu rozhodnutí o vykázání vzala ze společného obydlí výlučně věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a dokumenty, a ve lhůtě do 24 hodin od výkonu rozhodnutí o vykázání pak další osobní věci a věci nezbytné pro její podnikání nebo výkon povolání. Vykázané osobě poskytne policista informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost. Policista je povinen vykázanou osobu poučit o jejím právním postavení, o jejích právech a povinnostech a o dalším možném postupu ve věci. Za tímto účelem policista vyžádá od vykázané osoby adresu pro doručování.

Psychologická pomoc

Ohroženou osobu poučí policista o možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu (viz dále) a o možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí. Policista poučí ohroženou osobu i o následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při rozhodování o vykázání přihlíží. Je - li toho třeba, přivolá policista ohrožené osobě nezbytnou lékařskou pomoc.

Doba vykázání

Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne vydání rozhodnutí. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu v průběhu vykázání se uvedená lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Policista je povinen ve lhůtě do 3 dnů od vydání rozhodnutí o vykázání provést kontrolu, zda rozhodnutí o vykázání dodržuje vykázaná osoba i ohrožená osoba. O provedené kontrole sepíše policista úřední záznam. (Ministerstvo vnitra, Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí, 2006).

Šest měsíců nepodmíněně

Za uvedený trestný čin pachateli hrozí trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitý trest. Tato změna trestního zákona vychází z přesvědčení autorů, že pokud by nebylo maření výkonu předmětného rozhodnutí trestně postižitelné, výrazně by se oslaboval smysl rozhodnutí (předběžného opatření) o vykázání násilné osoby, neboť by neexistoval žádný způsob zákonného zajištění jeho respektování. Ustanovení § 171 odst. 1 písm. e) TZ by přitom mělo dopadat pouze na nejzávažnější či opakované formy maření výkonu rozhodnutí o vykázání. (www.sbirkyzakonu.cz)

Sociální péče

Dalším z právních předpisů, které v souvislosti s ochranou před domácím násilím zákon č. 135/2006 Sb. mění, je zákon číslo 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Tento zákon mj. upravuje v ustanovení § 73 rozsah sociální péče, což je jedna ze složek sociálního zabezpečení. Sociální péčí zajišťuje stát pomoc občanům, jejichž životní potřeby nejsou dostatečně zabezpečeny příjmy z pracovní činnosti, dávkami důchodového nebo nemocenského zabezpečení, popřípadě jinými příjmy, a občanům, kteří ji potřebují

vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, věku nebo kteří bez pomoci společnosti nemohou překonat obtížnou životní situaci či nepříznivé životní poměry.

V oblasti sociální péče stát zajišťuje poradenskou a výchovnou činnost, zejména výchovu k odpovědnému rodičovství, k upevňování rodinných vztahů a k vzájemné pomoci mezi občany, především pomoci občanům těžce zdravotně postiženým a starým občanům, a poskytuje další dávky a služby. Při plnění úkolů sociální péče státní orgány úzce spolupracují se společenskými a jinými organizacemi. Sociální péče zahrnuje zejména péči o občany těžce zdravotně postižené. (www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb037-06.pdf)

Intervenční centra

Zákon č. 135/2006 Sb. rozšířil v souvislosti s poskytováním pomoci v případech domácího násilí okruh dávek, poskytovaných v rámci sociální péče podle zákona o sociálním zabezpečení. Kromě peněžitých a věcných dávek a kulturní a rekreační péče tak stát může nadále osobám ohroženým násilím poskytovat též pomoc v tzv. intervenčních centrech.

Osobám, které jsou ohroženy násilným chováním ze strany osob blízkých nebo osob žijících s nimi ve společném bytě nebo domě, se poskytuje bezprostřední individuální psychologická a sociální pomoc ambulantní nebo azylové povahy. Těmto osobám se rovněž zprostředkuje poskytnutí následné pomoci zejména sociální, lékařské, psychologické a právní. Pro poskytování pomoci těmto osobám se zřizují intervenční centra.

Součástí této pomoci je i spolupráce a vzájemná informovanost mezi orgány sociálně právní ochrany dětí, obcemi, orgány Policie České republiky a obecní policie, nestátními a charitativními organizacemi. Intervenční centra plní koordinační úlohu mezi zúčastněnými institucemi při pomoci osobám ohroženým násilným chováním a vyhodnocují vzájemnou spolupráci.

Zaměstnanci intervenčních center jsou při pomoci osobám ohroženým násilným chováním povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se při výkonu své činnosti dozvěděli. Sdělit takové skutečnosti mohou jen se souhlasem osob, kterých se tyto údaje týkají; pro účely trestního řízení orgánům činným v trestním řízení však i bez takového souhlasu. (www.sbirkyzakonu.cz)

Pomoc na základě žádosti ohrožené osoby

Pomoc osobám ohroženým násilným chováním se poskytuje převážně na základě podnětu doručeného intervenčnímu centru Policií České republiky podle ZoPČR. Tímto podnětem je opis rozhodnutí o vykázání nebo o zákazu vstupu do společného obydlí a opis úředního záznamu o provedených úkonech (viz výše) . Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta na základě žádosti osob ohrožených násilným chováním i bez takového podnětu.

Intervenční centrum je povinno kontaktovat osobu, která byla v rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí označena za osobu ohroženou násilným chováním, a to ve lhůtě nejpozději do 48 hodin od doručení podnětu; jinak vždy bezodkladně poté, co se dozví o ohrožení osoby násilným chováním. V rámci prvního kontaktu s osobou ohroženou násilným chováním intervenční centrum zjišťuje, zda tato osoba porozuměla všem informacím poskytnutým příslušníky Policie České republiky a zda jí byla zajištěna dostatečná ochrana a bezpečí. Dále pomoc zahrnuje i následnou poradenskou činnost. Intervenční centrum je povinno oznamovat příslušnému krajskému úřadu počet osob ohrožených násilným chováním, kterým byla poskytnuta pomoc.

Zákon o sociálních službách

V souvislosti s uvedenou změnou v oblasti sociálního zabezpečení je však třeba upozornit na skutečnost, že 1. ledna 2007 nabyly platnost také zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a zákon č. 109/2006 Sb., který mění řadu zákonů v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách. Zákon o sociálních službách by měl být komplexní úpravou poskytování sociálních služeb. Souběžné projednávání těchto zákonů a zákona č. 135/2006 Sb. vedlo k tomu, že se jejich některá ustanovení, resp. oblasti, které upravují, do jisté míry překrývají a v některých případech novelizují různým způsobem stejná ustanovení zákona o sociálním zabezpečení či zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení. (www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb037-06.pdf)

Odborné sociální poradenství

Ani zákon o sociálních službách ovšem oblast domácího násilí nepomíjí. V rámci sociálních služeb rozlišuje sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Odborné sociální poradenství, což je jedna ze dvou složek sociálního poradenství podle zákona o sociálních službách, je poskytováno mj. v poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a jako základní činnosti zahrnuje zprostředkování

kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Krizová pomoc

V rámci služeb sociální prevence počítá zákon o sociálních službách např. s telefonickou krizovou pomocí, azylovými domy a zejména s krizovou pomocí. Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami. Na základě rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí nebo zákazu vstupu do něj vydaného podle ZoPČR je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc do 48 hodin od doručení opisu tohoto rozhodnutí.

Náplň krizové pomoci se tedy v podstatě kryje s úkoly intervenčních center podle zákona o sociálním zabezpečení. V tomto případě je součástí služby koordinace pomoci poskytované orgány veřejné správy a dalšími právníckými a fyzickými osobami osobě ohrožené útokem. Krizová pomoc zahrnuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Ochrana a pomoc poskytované osobám ohroženým domácím násilím jsou ve vyspělých zemích samozřejmou součástí výkonu státní moci i předmětem činnosti různých nevládních a neziskových organizací. Právní úprava, která se uskutečnila v naší zemi, by měla vytvořit předpoklad k plnění těchto funkcí i u nás. Bude velice záležet na schopnostech a vůli konkrétních policistů, pracovníků dalších zainteresovaných orgánů a poskytovatelů sociálních služeb, jak účinnou ochranu a pomoc ohroženým osobám budeme v praxi schopni poskytnout. Zejména od policistů bude jejich nový úkol vyžadovat značnou dávku odbornosti a sociálních dovedností.

Přijetí právního rámce pro řešení podobných lidsky velmi obtížných situací však lze jednoznačně pokládat za krok kupředu. (www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb037-06.pdf)

2.4 Zákonné normy

2.4.1 Trestné činy

Jakých trestných činů se agresor dopouští v rámci domácího násilí?

(tučně vytištěné nejčastější případy)

Trestní zákon - zvláštní část (trestní právo hmotné)

§ 171/1,3 Maření výkonu úředního rozhodnutí

§ 174 Křivé obvinění

§ 175 Křivá výpověď

§ 185 Nedovolené ozbrojování

§ 197a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 202 Výtržnictví

§ 205 Ohrožování mravnosti

§ 206 Pomluva

§ **213 Zanedbání povinné výživy**

§ **215 Týrání svěřené osoby, Pozor - !167, 168!**

(Povinnost oznámit a překazit) !

§ **215a Týrání blízké osoby žijící ve společném bytě nebo domě**

(Pozor : Není nutný souhlas blízké osoby s trestním stíháním!)

§ **216 Únos**

§ 217 Ohrožování mravní výchovy mládeže

§ 218 Podávání alkoholických nápojů mládeži

§ 219 Vražda

§ **221 - 222 Ublížení na zdraví**

§ **225 Rvačka**

§ 230 Účast na sebevraždě

§ 231 Omezování osobní svobody

§ 232 Zbavení osobní svobody

§ **235 Vydírání**

§ **238 Porušování domovní svobody**

§ **241 Znásilnění**

§ **242 Pohlavní zneužívání, Pozor - § 167! (Povinnost překazit)**

§ 245 Soulož mezi příbuznými

§ 247 Krádež

§ 249 Neoprávněné užívání cizí věci

**§ 249a Neoprávněný zásah do práva k domu,
bytu nebo nebytovému prostoru**

§ 257 Poškození cizí věci

(Šedivá M., Vitoušová P., Interdisciplinární přístup k řešení případů domácího násilí na komunitní úrovni, 2005)

2.4.2 Zákony týkající se dětí v kontextu domácího násilí

„Ústava ČR

Listina základních práv a svobod

Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte

Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení

Sdělení č. 34/ 1998 Sb., Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění předpisů (dědictví jako pozůstalý apod.)

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (procesní norma - např. ve vztahu ke zbavení rodičovské zodpovědnosti..)

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (umístění v případě, že není alternativa a nemůže být doma...)

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/ 1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) , ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (přestupky na úseku práce a sociálních věcí, dále proti občanskému soužití, na úseku školství)

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) , ve znění pozdějších předpisů (procesní norma k výchovným opatřením - napomenutí, dohled, když rozhodují obecní

úřady)

Zákon č. 109/1997 Sb., o peněžité pomoci obětem trestných činů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 257/200 Sb., o probační a mediační službě a o změně předpisů souvisejících“

(Šedivá M. Vitoušová P., Interdisciplinární přístup k řešení případů domácího násilí na komunitní úrovni, 2005, str. 39)

2.5 Pomoc Center proti domácímu násilí v ČR.

- Rosa - Informační poradenské centrum pro ženy - oběti domácího násilí
Podolská 25, 147 00 Praha 4
je třeba se objednat (Po 15 - 18 hodin, út 15 - 18hodin)
e - mail : rosa@telecom.cz
SOS linka – 602 246 102
- Linka právní pomoci pro ženy - oběti násilí
(proFem o.p.s., projekt AdvoCats forWomen)
tel. 22 249 10 744 - Středa 18,30 - 20,30
- Poradna pro ženy v tísní
Bratislavská 31, Brno
Tel.: 737 834 345
- Psychosociální centrum ACORUS
Tel. a fax. : 02/ 838 92 772, 83 89 0671
Noční krizová linka: 02/838 90 672
Bílý kruh bezpečí
- Pomoc obětem trestných činů
Duškova 20, Praha 5
tel.: 02/57 31 17 100
Linka DONA - 02/51 51 13 13

- RIAPS - krizové centrum, nepřetržitá psychoterapeutická pomoc
Chelčického 39, Praha 3
Tel. 222 580 697
- Centrum krizové intervence, nepřetržitá psychoterapeutická pomoc
Ústavní 91, Praha 8
Tel.: 02/84 01 6666
- Důležitá telefonní čísla
Lékařská pomoc 155
Policie ČR 158
(www.dona.cz)

2.6 Definice sociálních služeb

a) Domovy a penziony (homes)

Určeno lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy zejména v oblastech osobní péče a péče o domácnost a kteří v této situaci nechtějí žít ve vlastním domácím prostředí. Dávají přednost službám, jejichž součástí je bydlení mimo domov nebo mají o takovou službu zájem na přechodnou dobu z důvodu, že dojde/došlo k dočasnému omezení jiné pro ně standardní služby/pomoci rodiny.

Součástí služby je poskytnutí bydlení v prostorech zvlášť k tomu určených, které uživatel nahrazují domov. Služba je časově neomezená nebo v případě přechodné potřeby (např. jako odlehčení pro rodinu uživatele) dočasná.

Cílem poskytovaných služeb je podpora rozvoje nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho případný návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo alespoň zachování původního životního stylu. (www.sbirkyzakonu.cz)

b) Chráněné bydlení (community residential facility)

Určeno lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy zejména v oblastech osobní péče a péče o domácnost, kteří chtějí žít samostatně v běžném prostředí.

Součástí služby je poskytnutí bydlení v bytě, který pro uživatele představuje domov, je spravován poskytovatelem, je součástí běžné zástavby a uvnitř jeví všechny základní znaky běžného bytu a jeho provozu (zejména vedení společné domácnosti s možností individuálního hospodaření) . Tato služba je časově neomezená.

Cílem poskytovaných služeb je podpora soběstačnosti uživatele, případný návrat do vlastního domácího prostředí nebo alespoň zachování či obnovení původního životního stylu.

c) Podporované bydlení (supported living)

Určeno lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy zejména v oblastech osobní péče a péče o domácnost, kteří chtějí žít samostatně v běžném prostředí.

Podstatou služby je pomoc s vedením domácnosti včetně hospodaření, provádění činností spojených s péčí o byt a v případě potřeby pomoc v oblasti osobní péče. Služba je poskytována ve vlastním bytě uživatele (nikoli v bytě spravovaném zařízením) a je časově neomezená.

Cílem je umožnit člověku zůstat ve vlastním domácím prostředí.

d) Osobní asistence (personal assistance)

Služba je určena lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy např. v oblastech osobní péče, využívání veřejných míst, péče o domácnost, kontaktu s rodinou a širší společností. Podstatou služby je osobní pomoc se zvládnutím běžných každodenních dovedností a úkonů, které by člověk dělal sám, kdyby mu v tom nebránilo zdravotní postižení nebo stáří. Služba je poskytována v přirozeném prostředí, kde uživatel žije, pracuje, vzdělává se apod., je poskytována na základě aktuální potřeby uživatele v předem stanoveném rozsahu, nikoli výčtem úkonů.

Cílem poskytovaných služeb je zajištění soběstačnosti uživatele nebo podpora rozvoje soběstačnosti, setrvání v přirozeném prostředí a zachování vlastního životního stylu.
(www.sbirkyzakonu.cz)

e) Průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba (guidance and interpreting service)

Služba je určena lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy v oblasti orientace nebo komunikace.

Podstatou služby je pomoc uživateli osobně si vyřídit vlastní záležitosti, využívat přirozené zdroje společnosti, služby apod.

f) Pečovatelská služba (domiciliary care)

Určeno lidem, jejichž schopnosti zejména v oblasti osobní péče a péče o domácnost jsou sníženy. Podstatou služby je pomoci těmto lidem zvládnout vyjmenované, předem dohodnuté běžné každodenní úkony, které by dělali sami, kdyby jim v tom nebránilo zdravotní postižení nebo stáří.

Cílem služeb je umožnit člověku setrvat ve vlastním domácím prostředí a zachovat vlastní životní styl.

g) Centra denních služeb (day service center)

Určeno lidem, jejichž schopnosti jsou sníženy, např. v oblasti osobní péče, využívání veřejných míst a služeb, využití volného času, získání a udržení si pracovního místa, uplatňování práv a nároků, kontaktu s komunitou atd. Jde o kombinaci služeb poskytovaných v denním režimu v zařízení a/nebo přirozeném prostředí, jejichž podstatou je aktivizace uživatelů, stabilizace a/nebo posílení jejich schopností a dovedností.

Cílem je posílit samostatnost a soběstačnost lidí, jejichž schopnosti jsou z různých důvodů sníženy a umožnit jim využívat běžné veřejné nebo komerční služby, další zdroje společnosti.

h) Dílny (sheltered workshops)

Služba je určena lidem, jejichž soběstačnost v některé oblasti např. osobní péče, používání veřejných míst a služeb je natolik snížena, že potřebují dlouhodobou podporu při získání pracovního místa nebo lidem, kteří o získání pracovního místa na trhu práce zatím neusilují. (www.sbirkyzakonu.cz)

Služba je poskytována ve zvláštních zařízeních s denním režimem. Uživatel není k poskytovateli služby v pracovněprávním vztahu. Podstatou služby je aktivizace, upevnění a rozvoj pracovních dovedností a návyků.

Cílem je umožnit lidem v produktivním věku uplatnit své vlohly a připravit se na vstup na trh práce.

ch) Podporované zaměstnávání (supported employment)

Služba je určena lidem, kterým snížené dovednosti a schopnosti v zejména oblastech využívání veřejných míst a služeb, komunikace, atd. zabraňují využití služeb zaměstnanosti. Tito lidé potřebují osobní individuální pomoc nejen se získáním pracovního místa ale i s jeho udržením. Jde o časově omezenou ale dlouhodobou (řádově měsíce až 2 roky) službu, u níž se ze strany uživatelů předpokládá aktivní přístup a jejíž podstatou je podpora rozvoje dovedností, potřebných pro získání a udržení si pracovního místa. Podpora je uživateli k dispozici v případě potřeby i přímo na pracovišti.

Cílem je umožnit lidem v produktivním věku využívat služeb zaměstnanosti a zejména získat a udržet si místo na otevřeném trhu práce (mimo systém chráněných dílen) za rovných platových podmínek.

i) Přechodné zaměstnávání (transitional employment)

Služba je určena lidem, jejichž snížené dovednosti využívat veřejná místa a služby, komunikovat, prosazovat vlastní zájmy atd. jsou současně provázeny neexistencí nebo výrazným omezením pracovních návyků.

Jde o časově omezenou (řádově měsíce) podporu poskytovanou zařízením na běžných pracovištích jiných zaměstnavatelů bez uzavření pracovněprávního vztahu.

Cílem je umožnit lidem v produktivním věku získat nebo obnovit pracovní návyky nutné k pozdějšímu získání a udržení si pracovního místa.

j) Domy na půli cesty (half way houses)

Služba je určena lidem, kteří opouštějí ústavní zařízení a jiná pobytová zařízení (např. terapeutické komunity, psychiatrické léčebny apod.) , případně rodinu a jejichž schopnosti začlenit se do života běžné společnosti jsou v důsledků snížených dovedností v oblasti péče o domácnost, prosazování práv a nároků a v dalších důležitých sférách

psychosociálních dovedností sníženy. (www.sbirkyzakonu.cz)

Jde o časově omezenou dlouhodobou (řádově měsíce) službu v zařízení, která je spojena s poskytnutím bydlení.

Cílem je rozvinout schopnosti lidí a umožnit jim, aby se osamostatnili a byli schopni vést samostatný život.

k) Poradny (counselling)

Služba je určena lidem, kteří v důsledku snížené soběstačnosti v některých oblastech, např. v uplatňování práv a nároků, využívání veřejných míst a služeb, kontaktu s komunitou i rodinou, komunikaci, nejsou schopni bez vnější podpory vyřešit specifickou situaci ve svém životě.

Podpora je realizována prostřednictvím poskytování rad, zprostředkování informací o právech, povinnostech a oprávněných zájmech, odkazování, aktivní pomoci při vyjednávání, zastupování a/nebo doprovázení.

Cílem je nabídnout možnosti řešení a pomoc při jejich realizaci a tím, člověku umožnit, aby byl schopen vlastními silami vyřešit životní situaci nebo problém.

l) Raná péče (early intervention)

Služba orientovaná na celou rodinu s dítětem raného věku³, jehož vývoj je ohrožen vlivem zdravotního postižení či biologickými faktory nebo prostředím. Do služeb se promítají pedagogická, sociální a zdravotní opatření.

Cílem je vrátit nebo zachovat rodičům jejich kompetenci k výchově dítěte a k vytváření vhodných podmínek pro jeho vývoj.

m) Odlehčovací služby (respite care)

Pomoc rodinám, které celoročně pečují o dítě s postižením, ve zvládnutí péče za současného zachování ve společnosti běžných příležitostí pro rodiče (zaměstnání apod.) . Služby jsou poskytovány zejména formou doprovodů dítěte do školy, péčí v domácím prostředí a také formou krátkodobých pobytů.

Cílem je umožnit rodičům chodit do zaměstnání, zapojit se do společenského života, odpočinout si od celoroční péče o dítě. (www.sbirkyzakonu.cz)

n) Zařízení pěstounské péče (foster services)

Služba je určena dětem bez rodinného zázemí (opuštěné děti, děti, které nemohou žít se svými rodiči z důvodu ohrožení týráním, zanedbáváním, děti, které jsou důvodů postižení, onemocnění či poruch chování apod. umísťovány krátkodobě či dlouhodobě do ústavní péče) . Obsahem služby je poskytnutí rodinného zázemí a rodinné výchovy.

Cílem je umožnit opuštěným dětem žít v rodinném prostředí.

o) Azylové domy (shelter)

Služba je určena lidem bez přístřeší, kteří mají základní zájem o získání vlastního bydlení.

Podstatou služby je poskytnutí přechodného ubytování za současné motivace k aktivitě a pomoc s navržením a realizací způsobů, jak si zajistit vlastní bydlení. Jde o režimové zařízení, v němž se život odlišuje od běžné normy.

Cílem je najít další uplatnění či zakotvení pro lidi bez přístřeší a umožnit jim řešit samostatně jejich problémy a minimalizovat závislost na sociální pomoci.

p) Noclehárny (hostels)

Služba je určena lidem bez přístřeší, kteří mají zájem o přespání, u kterých se ale nevyžaduje aktivní zájem o zajištění si vlastního bydlení.

Podstatou služby je poskytnutí přespání, případně stravy. Dále je uživatelům v případě zájmu poskytnuta informace o návazných sociálních službách, s jejichž pomocí lze řešit jejich nepříznivou sociální situaci. Jde o nízkoprahové zařízení.

Hlavním cílem je snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů a vytvořit podmínky, aby v případě zájmu mohl uživatel získat vlastní bydlení. (Noclehárna plní funkci prvního stupně integračního programu.)

q) Nízkoprahová denní centra (low threshold centers)

Služba je určena lidem bez přístřeší, kteří mají zájem o využití hygienického zařízení, jídlo a zázemí přes den, ale u nichž není vyžadován aktivní zájem o zajištění jejich potřeb vlastními silami.

Vedle poskytnutí stravy a možnosti základní hygieny je dále uživatelům v případě zájmu poskytnuta informace o návazných sociálních službách, s jejichž pomocí lze řešit jejich nepříznivou situaci. Jde o nízkoprahového zařízení. (www.sbirkyzakonu.cz)

Cílem je snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života lidí bez domova a vytvořit podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svou situaci vlastními silami.

r) Terénní programy pro uživatele drog (outreach programs)

Služba je určena lidem, kteří zneužívají návykové látky, žijí nedůstojným nebo rizikovým způsobem života, žijí v prostředí zasaženém sociálně patologickými jevy (drogy, rasismus) a jsou jimi přímo ohroženi apod.

Podstatou služby je vytváření podmínek pro navázání kontaktu s těmito lidmi, jejichž způsob života vede k tomu, že nechtějí nebo sami nemohou řešit situaci, v níž se ocitli. Jedná se o mobilní formu služby.

Cílem je minimalizovat možná sociální a zdravotní rizika související se způsobem života těchto lidí. Umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci.

s) Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (low threshold clubs)

Služba je určena lidem, kteří žijí v prostředí zasaženém sociálně - patologickými jevy (drogy, rasismus) a jsou jimi přímo ohroženi.

Jde o vytváření podmínek pro navázání kontaktu s lidmi, jejichž způsob života vede k tomu, že nechtějí nebo sami nemohou řešit nepříznivou sociální situaci, v níž se ocitli. Jedná se o stacionární formu služby.

Cílem je minimalizovat možná sociální a zdravotní rizika související se způsobem života těchto lidí, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci.

t) Kontaktní centra (drop in centers, contact centers)

Služba je určena lidem, kteří zneužívají návykové látky, žijí nedůstojným nebo rizikovým způsobem života apod. a jejichž způsob života vede k tomu, že nechtějí nebo sami nemohou řešit nepříznivou sociální situaci, v níž se ocitli.

Podstatou služby je vytváření podmínek pro navázání kontaktu s těmito lidmi, v případě zájmu poskytnutí informací a rad, které jim umožní řešit vlastní nepříznivou sociální situaci. Jedná se o stacionární formu služby. (www.sbirkyzakonu.cz)

Cílem je minimalizovat sociální a zdravotní rizika související se způsobem života těchto lidí, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji NSS.

u) Terapeutické komunity (therapeutic community)

Služba je určena lidem, kteří jsou závislí na návykových látkách (a prošli detoxikací) či mají jinou chronickou psychickou poruchu a kteří mají zájem o změnu životního stylu a návrat do běžného života.

Jde o režimové pobytové zařízení, které poskytuje střednědobou a dlouhodobou⁵ časově omezenou pomoc.

Cílem je umožnit lidem změnit životní styl a zapojit se do běžného života.

v) Krizová pomoc (emergency assistance)

Jde o neodkladnou pomoc lidem, kteří nejsou schopni vlastními silami a/nebo z vlastních zdrojů, zvládnout v potřebném čase svůj životní prožitek nebo životní situaci. Krizová pomoc je krátkodobá⁶, je poskytována nepřetržitě a v dosahu má krizové lůžko.

Cílem je poskytnout člověku v této situaci bezpečí, podporu a vedení při zvládnutí situace vlastními silami, aby pocítil úlevu a naději na návrat na předkrizovou úroveň.

w) Tísňové péče (emergency help line)

Služba je určena lidem, kteří jsou v důsledku snížení soběstačnosti v oblasti osobní péče a/nebo zdravotního stavu vystaveni stálému, vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení zdravotního stavu nebo schopností.

Jde o nepřetržitou distanční hlasovou a elektronickou komunikaci s těmito lidmi.

Cílem služby je umožnit setrvání trvale nebo přechodně osamělých lidí v uvedené situaci ve vlastním domácím prostředí při maximálním snížení rizika poškození jejich zdraví nebo života. (www.sbirkyzakonu.cz)

3. Praktická část

3.1 Cíl praktické části

Praktická část se zabývá výzkumem domácího násilí na vzorku 40 respondentů a jeho dopadem na tělesný a psychický vývoj dítěte.

Cílem praktické části je pomocí metody nestandardizovaného dotazníku zjistit, co je nejčastější příčinou domácího násilí směřované na partnera či děti v rodině a prostřednictvím vzorku výpovědí 40 žen či mužů také zjistit dopad násilí na psychický a tělesný vývoj dítěte.

Účelem průzkumu v této části je tedy zjištění, co bývá největší příčinou domácího násilí v rodině, jestli bývají děti násilím ovlivněny do jejich dalšího života, jak se s domácím násilím ve své rodině dokáží vypořádat a jakým způsobem je možné jim pomoci.

3.1.1 Stanovení předpokladů

Předpoklad č. 1: Lze předpokládat, že alkohol partnera bývá častou příčinou domácího násilí v rodině.

Předpoklad č. 2: Lze předpokládat, že většina obětí domácího násilí hledá pomoc na prvním místě ve své rodině.

Předpoklad č.3: Lze předpokládat, že u dětí, které zažily domácí násilí, bude narušen zejména jejich neuropsychický vývoj.

3.2 Použité metody

Metody sloužící k získávání údajů

K průzkumu byla použita jedna z metod empirického výzkumu –

a) nestandardizovaný dotazník viz příloha č. 1. Dotazník byl anonymní a jeho cílem bylo popsat zkoumaný vzorek respondentů a zaměřit se na samotný problém výzkumu. Tzn. zjistit nejčastější příčinu domácího násilí na vzorku 20 respondentů z Domovů pro matky s dětmi v Liberci a dalšími 20 respondenty z jiných azylových domů. Dotazník

vyplnilo celkem 40 respondentů.

Dotazník je nestandardizovaný s kombinací otevřených a uzavřených otázek. Tímto způsobem mohla být zkoumanému vzorku respondentů dána možnost odpovědi podle své vůle. Dotazník je anonymní a skládá se z deseti otázek. První čtyři otázky č.1 - 4 slouží k popisu zkoumaného vzorku a jsou v něm uvedena tzv. tvrdá data. Otázky č.5 - 10 se věnují samotné problematice výzkumu. Vyhodnocováním těchto položek byly ověřovány stanovené předpoklady.

Další použitou metodou byl **rozhovor (interview)** - je jednou z explorativních technik, která se neopírá o písemné vyjadřování respondenta, ale vychází z ústní komunikace. Rozhovor může být řízený, strukturovaný nebo neřízený, volný, nestrukturovaný. V rozhovoru je velmi důležitá důvěra klienta, přeměřený personální kontakt, zaručení diskrétnosti informací a schopnost porozumění problému u vyšetřované osoby. Vždy analyzujeme vedle verbálního projevu také neverbální projevy výpovědi. Jedná se o dialog, kdy si osoby volně vyměňují své názory a vzájemně na ně reagují. Průběh rozhovoru může být ovlivněn zvoleným tématem, ale mění se na základě vzniklých asociací.

Ve svém výzkumu jsem využila **nestrukturovaného a polostrukturovaného rozhovoru**. Smyslem nestrukturovaného rozhovoru ve výzkumu bylo navázat kontakt výzkumníka se zkoumanou osobou, její hlubší poznání a neformální zjištění informací, které by se těžko získávaly jinými přístupy. Ale ani z tohoto neformálního rozhovoru by neměly být informace předávány jiným osobám nebo i jinak zneužity. Volný rozhovor může mít také charakter orientační nebo doplňující. Např. pro sestavení dotazníku je provedení podobných rozhovorů funkční. Ve druhém případě může doplnit chybějící informace z předcházejícího výzkumu nebo je prohloubit. Protože jsem se se všemi dotazovanými respondenty předem neznala, forma volného rozhovoru byla funkční. Později jsem mohla přejít k **polostrukturovanému rozhovoru**, který se často využívá v případě, kdy chceme nejprve s danou osobou navázat nevázanou komunikaci, jejímž cílem je získat důvěru toho, s nímž chceme dále vést strukturovaný rozhovor. Vytvoření atmosféry otevřenosti je důležité pro validitu výpovědi respondenta. Z rozhovoru získáváme informace na předem připravený soubor otázek. V tomto případě se jedná o výzkumný rozhovor, a proto jej

realizujeme při použití stejných otázek pro celý soubor respondentů, než je výzkum zaměřen. Na posledním místě byla využita metoda **pozorování**, která úzce souvisí s metodou rozhovoru. V přirozeném prostředí a podmínkách nám pozorování podává hodnotné informace a výsledky. Můžeme pozorovat neverbální a verbální projevy. Tuto metodu jsem využívala zejména u pozorování dítěte jedné z matek, která zažila domácí násilí (viz. kasuistika).

Metody sloužící ke zpracování údajů

Ke zpracování získaných údajů byla použita kvantitativní metoda, která ke zpracování dat využívala především tabulky a grafy. Průzkumem získaná data byla popsána a vyhodnocena nejen pomocí tabulek a grafů, ale také slovně.

3.2.1 Předvýzkum a jeho výsledky

„ Vzhledem k nedostatku času jsem předvýzkum nestačila provést, proto dotazník bohužel nemohl být předem vyzkoušen ani připomínkován.“

3.3 Průběh průzkumu a popis zkoumaného vzorku

Průzkum byl proveden v Domově pro matky s dětmi v Liberci na přelomu února a března 2007.

Domov pro matky s dětmi se sídlem: Uhlířská 7, Liberec 11, 460 01 je součástí příspěvkové organizace Centrum zdravotní a sociální péče Liberec od roku 1997. Jeho provoz byl zahájen v roce 1993.

Využití Domova pro matky s dětmi v roce 2006 je 101,15%. K 31.12. 2006 byly v Domově ubytovány 4 matky a 8 dětí.

V letech 1998 – 2004 poskytl Domov pomoc 98 maminkám a 122 dětem.

Poslání Domova

Domov pro matky s dětmi poskytuje pomoc osamělým těhotným ženám a osamělým matkám s malými dětmi v mimořádně obtížné situaci., která se jim samotným nedaří řešit.

Cíle Domova

Domov pro matky s dětmi poskytuje osamělým těhotným ženám a matkám s malými dětmi primárně ubytování.

Součástí péče je dále vedení a pomoc při péči o kojence, batolata a děti předškolního věku, pomoc při vedení domácnosti a hospodaření, sociálně právní poradenství, pomoc při kontaktu se státními organizacemi, morální podpora osamělých maminek, výchovné programy pro maminky a děti, pořádání setkání k nejrůznějším příležitostem, jiné sociální služby a pomoc při obstarávání zaměstnání nebo umístění do předškolního zařízení.

Cílová skupina

- osamělé těhotné ženy, které mají trvalý pobyt v městě Liberec
- osamělé matky s malými dětmi do 4 let věku, které mají trvalé bydliště v Liberci

Osamělou matkou se rozumí matka neprovdaná, rozvedená, ovdovělá, dále matka, jejíž manžel je ve výkonu trestu, ve vyšetřovací vazbě event. matku opustil a dále matka, jejíž manželství trvá, ale dochází v něm k jejímu týrání nebo týrání dítěte.

Kapacita

V Domově je 7 samostatných pokojů, společné sociální zařízení v každém patře, dále společné prostory - kuchyň s jídelnou, malý obývací pokoj a herna, prádelna, sušárna.

Maximální kapacita Domova je 7 maminek a 10 dětí.

Vzhledem k nepřetržité přítomnosti odborných pracovníků mohou být kdykoli řešeny i krizové situace, kdy se na Domov obrací spolupracující subjekty/ např. Linka důvěry, oddělení sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR/ nebo samotné matky, které potřebují radu či přímou pomoc.

Přijetí do Domova

Do Domova je osamělá matka nebo těhotná žena přijata na základě vyplněné žádosti. Tato žena může být i mentálně či tělesně postižena a do Domova se dostane většinou ve spolupráci s gynekologií nebo dětskou lékařkou. Žadatelka je seznámena s prostory a

chodem Domova. Následně je s ní podepsána smlouva na dobu 3 měsíců. Pokud se matce nepodaří vyřešit svoji situaci, je s ní smlouva prodloužena na další období.

Práce s maminkami a dětmi

Metodami sociální práce, ale také samotným prostředím Domova se sociální pracovnice snaží, aby jejich děti získaly důležitý pocit bezpečí a jistoty.

Snaží se společně stanovit individuální osobní cíle, kterých by maminka chtěla během pobytu dosáhnout. Domov se snaží pomoci při upevňování vztahu matky a dítěte a rozvíjet jeho psychomotoriku.

Povědomí veřejnosti o Domovu pro matky s dětmi

Domov pro matky s dětmi má vypracované materiály, letáky i brožury, kterými informuje odbornou i laickou veřejnost o nabízené pomoci a cílové skupině, které je pomoc v zařízení určena.

Každoročně pořádá Domov Den otevřených dveří, kdy se může každý seznámit s prostory a chodem zařízení. J

Domov je otevřen exkurzím i praxím studentů, účastní se akcí, výstav, seminářů a konferencí, kde mohou prezentovat svoji práci a zařízení.

Jak nalezne týraná žena cestu do Domova pro matky s dětmi?

- a) sama z vlastní iniciativy
- b) je informována sociální pracovnící
- c) dětským lékařem
- d) ženským lékařem

Jak se začlení matka s dítětem zpět do reálného života?

- a) najde si partnera, který jí zajistí zázemí
- b) pomoc z rodiny
- c) odchází na ubytovnu a začne pracovat
- d) týraná žena se vrátí zpět k partnerovi, který ji opět týrá
- e) kojící matky jsou často v romské komunitě využívány k trestné činnosti
- f) alkoholičkám či drogově závislým ženám je dítě odebráno

Do průzkumu byli zařazeni ženy i muži, kteří využívají nejen sociálních služeb Domovů pro matky s dětmi, ale také azylových domů a jiných center v Liberci okolí z důvodů nedostatečné kapacity respondentů pro tento výzkum. Účast respondentů byla dobrovolná. S tématem, cílem a podmínkami průzkumu byli seznámeni vedoucími na jednotlivých místech, jejichž prostřednictvím byly respondentům rozdány dotazníky. Ke každému dotazníku dostal respondent průvodní text, který měl za úkol seznámit ho s tématem, cílem a podmínkami průzkumu. Z celkového počtu 45 dotazovaných, kterým byly rozdány dotazníky, se průzkumu zúčastnilo a vyplněné dotazníky odevzdalo 40 respondentů. Zkoumaný vzorek se tedy skládá ze 40 respondentů.

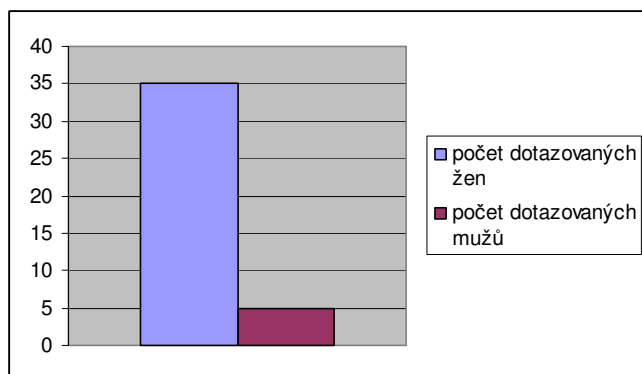
Popis zkoumaného vzorku znázorňují tabulky č.1, 2, 3 a 4. V tabulkách je znázorněna jak absolutní četnost, tj. počet respondentů, tak i relativní četnost v procentech. Tabulkový přehled doplňují ještě grafy č. 1, 2, 3 a 4.

3.4 Výsledky průzkumu a jejich interpretace

Tab. č.1: Pohlaví respondentů

počet dotazovaných	40	%
ženy	35	87,5
mužů	5	12,5

Graf. č.1: Pohlaví respondentů

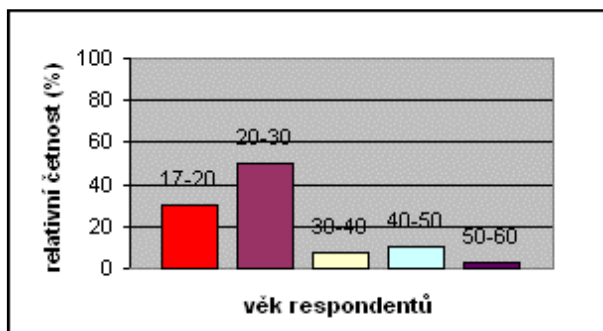
Tabulka č.1 spolu s grafem č.1 ukazují rozložení žen a mužů z celkového počtu respondentů. Z celkem 40 dotazovaných je 35 žen (87%) a pouze 5 mužů (12,5%).

Většina mužů k dotazníku jen vážně či vtipným komentářem dodala, že domácí násilí se jich netýká. V kategorii pohlaví respondentů jsou majoritní skupinou ženy.

Tab. č.2: Věk respondentů

věk respondentů	absolutní četnost	relativní četnost (%)
17 - 20	12	30
20 - 30	20	50
30 - 40	3	7,5
40 - 50	4	10
50 - 60	1	2,5

Graf č.2 : Věk respondentů

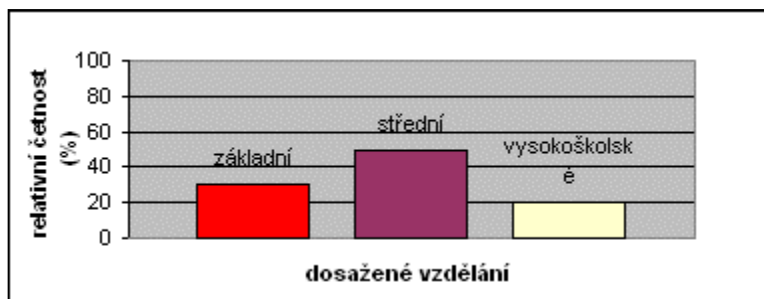
Tab. č.2 a graf č.2 nám udávají, jaká je četnost v jednotlivých věkových kategoriích respondentů. Nejvíce dotazovaných respondentů v počtu 20 tj. (50%) je ve věku mezi 20 – 30 lety. Ve věku mezi 17 – 20 lety je 12 respondentů (30%), pouze 4 respondenti (10%) se pohybují ve věkové kategorii mezi 40-50 lety, dále jsou 3 respondenti (7,5%) ve věku mezi 30 – 40 lety a jen 1 respondent (2,5%) patří do věkové kategorie mezi 50 – 60 lety.

Nejvíce respondentů využívajících v krizové situaci Domovů či azylů jsou ve věkové kategorii mezi 20 – 30 lety. Tento výsledek také potvrdily sociální pracovníce z Domovů.

Tab. č.3: Dosažené vzdělání respondentů

dosažené vzdělání	absolutní četnost	relativní četnost (%)
základní	12	30
střední	20	50

Graf. č.3: Dosažené vzdělání respondentů

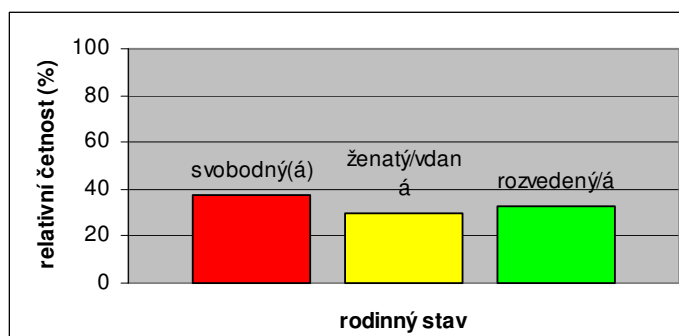

Tab. č.3 společně s grafem č.3 ukazují jaké je u celkového počtu respondentů dosažené vzdělání jednotlivců. Celkem 20 respondentů (50%) má ukončené střední vzdělání, dalších 12 respondentů (30%) mají základní vzdělání a 8 respondentů (20%) má vysokoškolský titul.

Nejen z tabulky a grafu, ale také z rozhovoru se sociálními pracovníky vyplývá, že v současné době existuje poměrně vysoké procento lidí v krizové situaci se středním nebo vysokoškolským vzděláním. Vzdělání není pro tento jev směrodatné.

Tab. č.4: Rodinný stav respondentů

Rodinný stav	absolutní četnost	relativní četnost (%)
svobodný(á)	15	37,5
ženatý/vdaná	12	30
rozvedený/á	13	32,5

Graf č.4: Rodinný stav respondentů

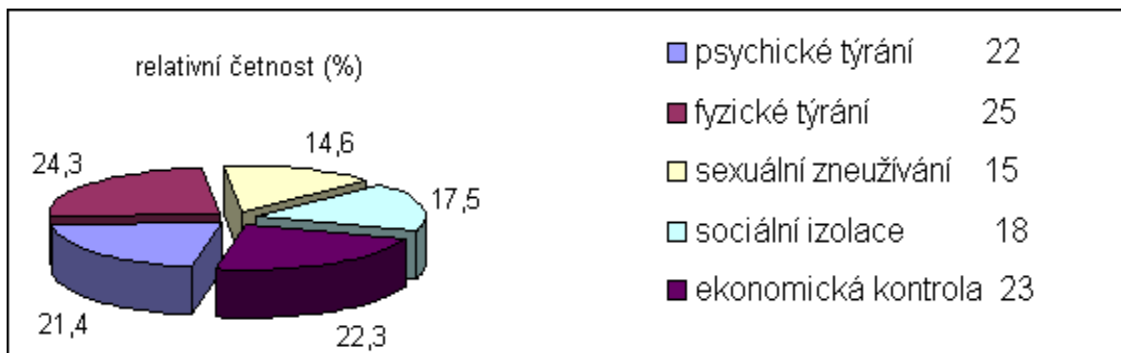
Z tabulky a grafu č. 4 vztahujícím se k rodinnému stavu respondentů vyplývá, že 15 respondentů (37,5%) je svobodných, 13 respondentů (32,5%) jsou rozvedeni a 12 respondentů (30%) jsou podle zákona ve stavu manželském.

Nejpočetnější skupinou jsou lidé svobodní, i když s velmi malým rozdílem ve srovnání s dalšími dvěma kategoriemi.

Tab.č.5: Informovanost o domácím násilí

Pod pojmem domácí násilí si představují:	absolutní četnost	relativní četnost (%)
psychické týrání	22	21,4
fyzické týrání	25	24,3
sexuální zneužívání	15	14,6
sociální izolace	18	17,5
ekonomická kontrola	23	22,3

Graf. č.5: Informovanost o domácím násilí

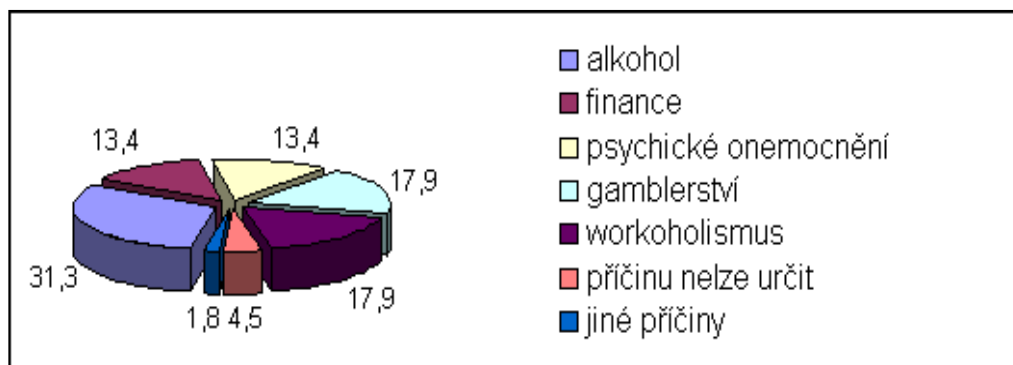
Tabulka č.5 a graf č.5 ukazují, do jaké míry jsou respondenti, kteří se účastní průzkumu, informováni o problematice domácího násilí. Nejvíce respondentů v počtu 25 (24,3%) si pod pojmem domácí násilí představují zejména fyzické týrání. 23 respondentů (22,3%) vnímá domácí násilí jako ekonomickou kontrolu, tj. finanční omezování partnera. Psychické týrání označilo 22 respondentů (21,4%) a dalších 18 respondentů (17,5%) zvolilo sociální izolaci. Nejméně respondentů označilo sexuální zneužívání, jen 15 respondentů (14,6%).

Nejvíce respondentů si pod pojmem domácí násilí představuje zejména fyzické týrání.

Tab. č.6: Informovanost o příčinách domácího násilí

Příčiny domácího násilí	absolutní četnost	relativní četnost (%)
alkohol	35	31,3
finance	15	13,4
psychické onemocnění	15	13,4
gamblerství	20	17,9
workoholismus	20	17,9
příčinu nelze určit	5	4,5
jiné příčiny	2	1,8

Graf č.6: Informovanost o příčinách domácího násilí

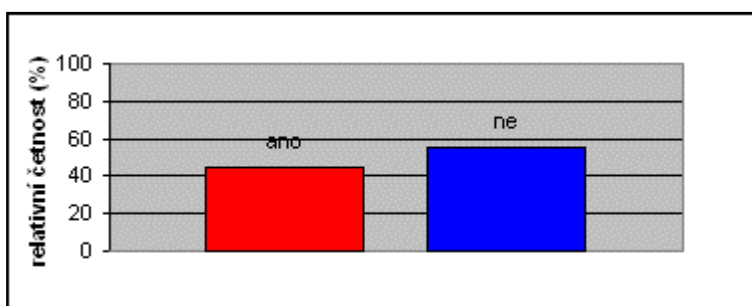
Tab. č.6 spolu s grafem č.6 znázorňují, jaké jsou podle respondentů nejčastější příčiny domácího násilí. Celkem 35 respondentů (31,3%) uvedlo, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkohol, dalších 20 respondentů (17,9%) uvedlo gamblerství, stejný počet 20 respondentů (17,9%) uvedl workoholismus, 15 respondentů (13,4%) považuje za příčinu domácího násilí finance a 15 respondentů (13,4%) uvedlo psychické onemocnění. Pouze 5 respondentů (4,5%) si myslí, že příčinu nelze určit a 2 respondenti (1,8%) shledávají jiné důvody jako příčinu domácího násilí.

Průzkum ukázal, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkohol.

Tabulka č.7: Četnost výskytu domácího násilí u respondentů

Byl/a/ jste někdy součástí domácího násilí	absolutní četnost	relativní četnost (%)
ano	18	45
ne	22	55

Graf č. 7 Byla jste někdy součástí domácího násilí?

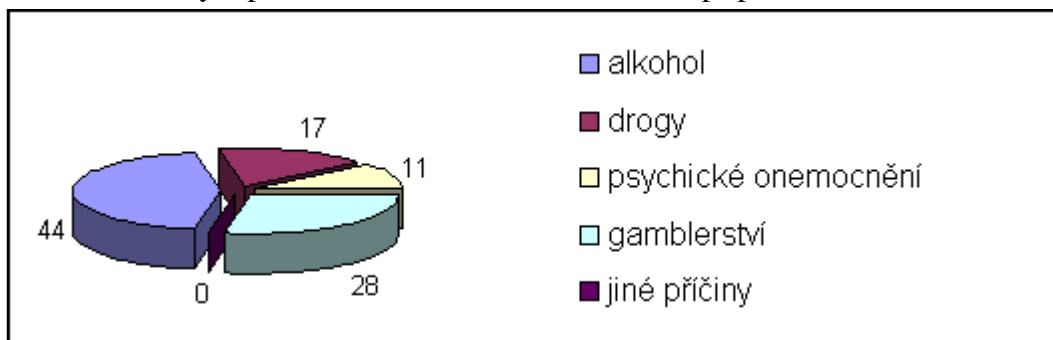
Tabulka č.7 a graf č.7 znázorňují, kolik respondentů zažívalo či zažívá domácí násilí osobně. Průzkum ukazuje, že z celkového počtu 40 respondentů je 18 respondentů (45%), kteří se s domácím násilím osobně setkali, a 22 respondentů (55%) se s domácím násilím ve svém osobním životě nesetkali.

Z výsledků vyplývá, že je alarmující počet těch, kteří se s domácím násilím v životě nějakým způsobem setkali.

Tab. Č.8: Co bylo příčinou domácího násilí ve vašem případě?

Příčiny domácího násilí u respondenta	absolutní četnost	relativní četnost (%)
alkohol	8	44
drogy	3	17
psychické onemocnění	2	11
gamblerství	5	28
jiné příčiny	0	0

Graf č.8: Co bylo příčinou domácího násilí ve vašem případě?

Tabulka č.8 a graf č.8 znázorňují, co bylo příčinou domácího násilí u těch respondentů, kteří domácí násilí zažili. Z celkového počtu 18 respondentů, kteří se s domácím násilím osobně setkali, 8 respondentů (44%) tvrdí, že hlavní příčinou je alkohol, dalších 5 respondentů (28%) uvádí jako příčinu gamblerství, u 3 respondentů (17%) způsobily domácí násilí drogy, ve 2 případech (11%) bylo důvodem psychické onemocnění a jiné příčiny nebyly uvedeny žádným z dotazovaných respondentů.

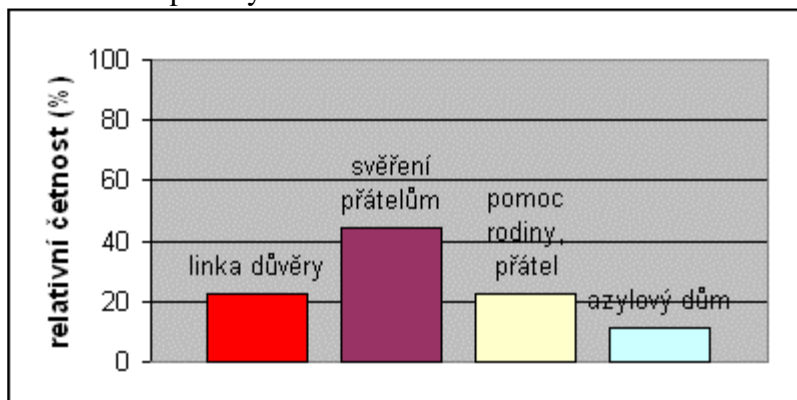
Průzkum ukazuje, že alkohol stojí na nejvyšším stupni žebříčku negativních hodnot vyvolávajících domácí násilí.

Tab.č.9: Způsoby řešení domácího násilí

(Jak jste situaci řešil(a) ?)

způsoby řešení domácího násilí	absolutní četnost	relativní četnost (%)
linka důvěry	4	22
svěření přátelům	8	44
pomoc rodiny, přátel	4	22
azylový dům	2	11

Graf č. 9: Způsoby řešení domácího násilí

Tabulka č.9 spolu s grafem č.9 znázorňují, jak oběti na domácí násilí reagovali a jakým způsobem se situaci snažili řešit. Z dotazovaných respondentů se 8 z nich (44%) nejprve svěřilo svým přátelům, 4 respondenti (22%) zavolali na linku důvěry, 4 respondentům (22%) v těžké situaci pomohla rodina a přátelé a 2 respondenti našli ihned útočiště a bezpečí v některém z azylových domů.

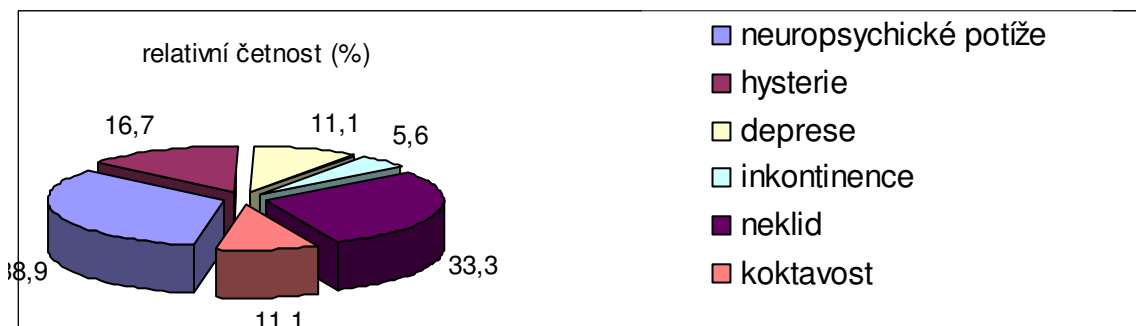
Výsledky tohoto výzkumu tab.č.9 a grafu č.9 prokázali, že nejvíce respondentů na prvním místě kontaktovalo své přátele.

Tab. č.10: Negativní důsledky domácího násilí na dítěti

(otázka: Zanechalo domácí násilí nějaké negativní důsledky na vašem dítěti?)

Negativní důsledky na dítěti	absolutní četnost	relativní četnost (%)
neuropsychické potíže	7	38,9
hysterie	3	16,7
deprese	2	11,1
inkontinence	1	5,6
neklid	6	33,3
koktavost	2	11,1

Graf č.10: Negativní důsledky

Tab.č.10 spolu s grafem č.10 ukazují výsledky negativního působení domácího násilí v rodině s dítětem. Nejvíce respondentů zaznamenalo u svých dětí neuropsychické potíže, u 7 respondentů (38,9%). Celkový neklid se projevuje u 6 respondentů (33,3%), Hysterické sklony či projevy jsou zaznamenány u 3 respondentů (16,7%). U zbývajících dětí 2 respondentů se projevuje deprese (11,1%) a stejně tak koktavost u 2 respondentů (11,1%). Pouze 1 respondent (5,6%) uvedl, že u svého dítěte zaznamenal potíže s pomočováním.

Průzkum ukazuje, že u dotazovaných respondentů jsou na prvním místě negativních důsledků domácího násilí neuropsychické potíže dítěte, které se samozřejmě mohou projevovat koktavostí, pomočováním a celkovým neklidem.

3.5 Kazuistiky

Kazuistika č.1.:

Pohlaví : žena

Jméno a příjmení: K.L.

Datum narození: 31.09.1972

Datum vyšetření: 30.3.2007

Dívka se narodila ve Frýdlantu tělesně postiženým rodičům s přirozenou inteligencí, má jednu mladší sestru.

Matka pracovala jako účetní a otec je vyučený brašnář. V deseti letech dítěte matka tragicky zahynula a otec si našel družku se dvěma dcerami. Společně měli ještě další dva syny. Na základní škole prospívala dívka s vyznamenáním a střední školu úspěšně zakončila maturitou. Po asi dvou letech si našla přítele, kterého si vzala po roce a půl společného vztahu. První manželství bylo bezdětné. Manželé bydleli s babičkou v jedné domácnosti, což bylo také příčinou neshod mezi nimi. Manžel začal navazovat vedlejší vztahy s jinými ženami, které si vodil domů i v přítomnosti manželky. Po třech letech se rozvedli a žena se odstěhovala na krátkou dobu ke své sestřenici, kde se seznámila s jiným mužem. Po krátké známosti s tímto mužem otěhotněla, nicméně ji tento muž nebyl ochoten nabídnout společné rodinné zázemí. Proto byla nucena se odstěhovat zpět do původního bytu, odkud první manžel odešel a v bytě zůstala jen babička. Rodina bývalého manžela se obávala skutečnosti, že v případě babiččina úmrtí by byl tento byt převeden na zmíněnou ženu. Z těchto důvodů se rodina rozhodla podat ženě soudní výpověď s tříměsíční výpovědní lhůtou, bez možnosti náhradního bytu. Vzhledem k bytové tísní byla žena nucena navštívit sociální odbor a požádat o umístění do Domova pro matky s dětmi. V té době byl dceři jeden rok a v Domově strávila rok a půl svého života. Vzhledem k tomu, že po nějaké době otec začal projevovat o dceru zájem, v Domově pro matky s dětmi mohly být ženy umístěny pouze do tří let dítěte a nebyla reálná šance získat městský byt, byla matka nucena pokusit se žít s otcem dítěte.

Otec měl pocit, že ženu musí živit, protože byla na mateřské dovolené. V malém bytě otci vadily projevy dítěte jako pláč, nepořádek, hračky aj. Matku neustále obviňoval, že se nevyspí do práce. Tím jeho agresivita stoupala. Ve třech letech dítěte si matka v naději na

větší klid v rodině našla brigádu v telemarketingu u obchodní firmy ve večerních hodinách, v době kdy dítě spalo. Žárlost ze strany muže byla další příčinou jeho vzrůstající agresivity. Několikrát byla z banálních příčin fyzicky napadena. Např. v neděli zazvonil telefon a muž vnímal neděli jako dobu klidu, nebo družka koupila krájený chléb, který on neměl rád. Z těchto a mnoha podobných důvodů svou družku opakovaně fyzicky napadal kopáním a pěstmi. Žena neměla možnost jiného bydlení, a proto byla nucena v tomto vztahu zůstat, zatímco prožívala velkou bezmocnost, tíseň, strach a slovní ponižování. Dítě bylo přítomno všem hádkám a napadání. Několikrát se v noci budilo pláčem, protože slyšelo hádky a bití. Zastávala se maminky a otec reagoval agresivně také na dítě. Zlomový bod nastal v práci, kde si majitel firmy všimnul modřin v obličeji ženy a zeptal se jí, jestli se něco děje. Žena lhala a vymýšlela si nejrůznější příčiny. Majitel však nevěřil jejím slovům, všímal si také psychiky ženy, která se zdála být zaražená, proto jí nabídnul podnájem v sídle firmy. Vypomohl také finanční částkou, odvozem a přestěhováním. Partner v této situaci reagoval mírně a sliboval lepší život. Nicméně žena již nevěřila jeho slovům a zůstala s dcerou v podnájmu firmy.

Otec dále projevoval o dceru zájem a platil pravidelně výživné. Matka dítěte situaci konzultovala se sociálním úřadem. Zákony nařizovaly styk otce s dcerou při splňování podmínek. Postupem času se ukázalo, že otec měl a stále má o dceru zájem, avšak nedokázal dobře zacházet se svou družkou.

Ve třech letech dítěte matka pozorovala, že dcerka není schopna zůstat přes noc bez plíny, začala tento stav konzultovat s dětskou lékařkou, která ji poslala na odborné nefrologické vyšetření. Po celkovém vyšetření diagnostikovala pomočování jako příčinu psychické neurózy. Dnes je dítěti deset let, nefrologickou poradnu navštěvují stále, dcerka s pomočováním má problémy dodnes. Navštěvovaly také dětskou psychologku, která došla k závěru, že reakce dítěte jsou často přehnané až hysterické. Ve škole prospívá dítě výborně. Patří mezi nejlepší žáky ve třídě. Každé ráno však prožívá neurotické stavy a trpí bolestmi břicha podmíněné vnitřním stresem. Otce, který má dnes novou rodinu, navštěvuje pravidelně. Na návštěvy se však příliš netěší, ale díky jeho nové ženě je schopna s nimi strávit každý druhý víkend. S novou partnerkou mají vřelý a přátelský vztah a otec respektuje. Situaci ulehčuje také dobrý vztah mezi matkou dcery a novou ženou.

Diskuse a věcné stanovisko:

Na základě několikaletého přátelství se zmíněnou matkou jsem o většině těchto poznatků z jejího života věděla již dříve. Tato žena se se svým předešlým, ne zrovna veselým životem vypořádala dnes velmi dobře. Jak sama tvrdí, svou situaci zvládá zejména díky své víře v Boha. Přestěhovaly se do nového bytu, chodí společně na výlety a navštěvují se svou dcerou do dnes psycholožku. Ze záznamů o stavu dcerky vyplývá, že její intelekt není nijak poškozen, protože ve škole patří mezi nejlepší žáky. Její neuropsychický stav však vyžaduje mnoho času k úplnému uzdravení. Dívka bývá často přecitlivělá, projevuje se nadměrnou reakcí, pokud se jí osobně něco nepodaří, má velký strach, že za své jednání bude potrestána, i přestože k ní má její matka přátelský vztah. Následky z jejího ranného života se do dnes odrážejí zejména na jejím psychickém stavu neurotičností a v noci pomočováním, které přetrvává i v jejích deseti letech.

Z příběhu je zřejmé, že dcerka stejně jako její matka potřebují pevné zázemí s otcem v rodině, který stanoví jasný řád a také zajistí bezpečí a lásku, které podpoří zklidnění psychiky obou, jak matky tak dcery. Tento proces je dlouhodobý, ale díky jistotě v rodině a dobrým vztahům mezi partnery a jejich dcerou má dívka ještě naději na zvládnutí svých neurotických stavů. Musí si být jistá, že je milována oběma rodiči.

Kazuistika č.2.:

Pohlaví : žena

Jméno a příjmení: V.V.

Datum narození: 01.06.1981

Datum vyšetření: 25.2. 2007

V. se narodila, stejně jako její mladší sestra, v době komunismu. Matka se narodila zdravá, již v pubertě však byla závislá na toluenu. Školu brzy ukončila a nikdy se nevyučila. Pracovala příležitostně v lesní školce, později v uklízací firmě. Ve 36 letech zemřela na rakovinu. Otec je vyučený a má umělecké sklony. Pracuje jako řemeslník. Rodiče byli rozvedeni. Matka byla i později drogově závislá. Po narození V. se o dceru matka nemohla dostatečně starat, protože byla ve vězení pro příživnictví. Otec se staral o obě děti sám. Znovu se oženil a po několika letech přišlo na svět další dítě. Otec pil a nevlastní matka se starala o své vlastní i nevlastní děti. Alkohol byl příčinou jejich rozvodu.

V té době se vlastní matka lehce vzchopila a znovu projevila o své děti zájem. Rodiče se začali o své děti přetahovat. Obě sestry se v určitém věku musely rozhodnout, u kterého rodiče zůstanou. Nakonec bylo rozhodnuto ve prospěch matky, která již byla znovu těhotná a porodila další dítě, třetí dceru. Starší sestry musely říkat svému nevlastnímu otci „táto“. Zpočátku vypadalo vše dobře a muž působil jako hodný otec.

Po několika letech společného soužití se začaly objevovat problémy. Nevlastní otec začal jejich matku fyzicky týrat, nepouštěl ji domů apod. Matka chtěla od manžela několikrát odejít, ale podlehla dojmu, že by děti nedokázala sama uživit. Oporu hledala ve V., které bylo v té době asi deset let. Otec začal postupně ohrožovat všechny členy rodiny a jeho přísnost k nevlastním dětem se stále stupňovala. Pouze vlastní dcera byla otcem hýčkána. Rodiče si pro sebe připravovali dobrou večeři, zatímco dětem podávali jen chléb s máslem. Otec si vybíjel vztek zejména na mladší nevlastní dceři. Surově ji bil. Přes všechny neklid a deprivaci doma měly dívky ve škole průměrné známky. Otec byl ve školních záležitostech k dcerám velmi pedantský. Dbal na to, aby se dcery učily s předstihem a intenzivně. Za špatné známky byly fyzicky trestané a musely se i několik hodin učit na kolenou. Následovaly fyzické tresty za pozdní příchody domů a sestry začaly

rodičům ze strachu lhát. Matka trpěla mimo jiné kleptomanií. Dětem nebyla rozhodně vzorem v dobrém, začaly také krást. Policie je několikrát přistihla při činu a odvezla domů, ale k nevlastnímu otci se tyto zprávy nikdy nedostaly.

V. si přestala ve škole zapisovat látku, aby nebyla nucena se ji doma hodiny učit. Dcery se odmítaly učit a ve škole začaly být nepozorné. Postupně začaly ještě doma více podvádět. Žákovskou knížku schovávaly, nebo přepisovaly známky za lepší. Do školy nebyly připravené, začaly si chodit k lékaři pro omluvenky. Ve škole neměly kamarády, protože vypadaly zanedbaně. Pro své vrstevníky ve třídě začaly krást, aby si tak získaly jejich pozornost a přátelství. Doma i venku se cítily jako ve vězení. Ve třinácti letech nesměla V. ven za kamarádkami, pokud mohla, musela se každou hodinu doma hlásit. Nevlastní otec je chtěl chránit před muži.

V. začala kouřit kradené cigarety a začala chodit ven v jedenáct hodin v noci, kdy se ostatní lidé připravovali ke spánku. Byl to jediný čas, ve kterém se mohly svobodně procházet venku.

Po nějaké době začala V. ve svém nevlastním otci nacházet jisté přátelství, doufala, že se k ní bude lépe chovat. Začali se vzájemně více scházet. Již k patnáctým narozeninám dostala V. jako dárek od svého nevlastního otce cigarety. Chodila do výběrové základní školy a prospívala s průměrnými známkami. Poté nastoupila na střední odborné učiliště, kde patřila mezi nejlepší studenty. Tato skutečnost přispěla ještě k hlubšímu vztahu s nevlastním otcem. Ten někdy zval V. o víkendech na pivo, i když byla ještě nezletilá. Mnohokrát přicházela V. domů opilá.

U matky se v té době objevil nádor, ze kterého se do půl roku vyvinula zhoubná rakovina, a proto musela být matka často hospitalizována. Děti pak zůstávaly s otcem samy doma. Nevlastní otec začal hledat ve starší nevlastní dceři (V.) společníci. Podával jí nápoje pravděpodobně s rohypnolem pro utlumení. V. začala nahrazovat roli matky a trávila s ním mnoho času v noci u televize, kdy již sestry spaly. Matka již nebývala téměř vůbec doma a děti věděly, že je smrtelně nemocná.

Jednoho dne se V. vrátila s nevlastním otcem ráno z hospody a sestry se jí ptaly od čeho je na zádech zašpiněná. Následující den, kdy byla ještě dívka v podnapilém stavu a sestry byly venku, ji otec znásilnil. V. se nebránila křikem, jen prosila, aby se jí nedotýkal. Poté otec odešel a dívka volala na své sestry, které již tušily, že se něco stalo. Již předtím se V. sestrám svěřovala, že se nevlastního otce bojí. Dopisy od něho dávala číst své sestře a kamarádkám, a proto starší sestra ihned pochopila, co se stalo, a zavolala policii. Otec

nechtěl policii do bytu pustit a dívku poslal do koupelny, aby se důkladně umyla a také jí vyhrožoval zabitím při prozrazení. Dívka situaci nerozuměla. Byla zmatená, smutná, ne však hysterická. Mladší sestra křičela, že V. byla znásilněna nevlastním otcem. Muž byl odsouzen k pěti letům vězení, po čtyřech letech byl opět propuštěn na svobodu. Obě sestry propadly drogám. Ani babičce nestačily síly na zvládnutí situace. I přes veškeré úsilí se jí nepodařilo výchovu dívek zvládnout. O měsíc později matka v nemocnici zemřela. Sestry vedly každá svůj život, jen někdy se společně setkávaly. V. se začala obviňovat, že sestru k drogám stáhla. Jak dívka popisovala, přinášely jí drogy klid, radost, lásku, souznění, přátelství a dobrodružství. Během dvou let strávených na SOŠ prospívala s velmi dobrými výsledky. Na konci druhého ročníku SOŠ opustila V. školu, do které se později pokusila vrátit, avšak bez úspěchu.

Brala drogy, poslouchala moderní hudbu a žila na ulici. Nepracovala. Po nějaké době se rozhodla cestovat po Evropě. Doufala, že za hranicemi nalezne ztracenou rodinu, nebo alespoň přátele, kteří by ji měli rádi. Ani zde se jí to nepodařilo. Ocitla se na několika evropských psychiatrických ústavech ve Španělsku a ve Francii. Dívčiny deprese prohloubilo rozporuplné zjištění, že různí psychiatři stanovili různé diagnózy. Jeden stanovil jasnou duševní chorobu, zatímco druhý toto vyvrátil a potvrdil úplné zdraví.

Dívčiny deprese také vycházely z toho, že nedokázala odmítnout žádného muže a pohlavní styk, i přes její nezájem a odpor. V jedné psychiatrické léčebně, kde prosila o pomoc s tím, že musí být nemocná, jen podali dívce kondom. Na svých cestách potkávala různé typy lidí, a nikdo a nic nedokázali ulehčit břemeno, které v sobě nesla. Žádnou nabídku drog neodmítla.

S odstupem času přestávaly dívce drogy přinášet tělesné uspokojení a začaly se projevovat démonické představy, které ji nutily věřit, že je to pravda. Dívka se utápěla čtením čarodějnické literatury, která jen prohlubovala její představy a samotu od ostatních. V. nacházela jedinou lásku a zázemí v přátelích z ulice, kteří byli drogově závislí. Cestováním a putováním trávila V. asi 8 měsíců. Bývala po squadech. V. strávila nějaký čas ve Španělsku, kde se dostala do společnosti tamějších gangů. Jednalo se většinou o Marokánce, muže, kteří si nevážili žen. Protože ztratila cestovní pas, musela odjet do Madridu na českou ambasádu pro pas náhradní. V Madridu strávila opět nějaký čas v psychiatrické léčebně, protože situaci psychicky nedokázala zvládnout. V zimě i v létě spala v krabicích na ulici. Doufala, že najde člověka, který jí vysvětlí, proč je vlastně na světě.

Za každou pomoc od kolemjdoucích mužů zaplatila dívka pohlavním stykem, který

přirozeně nechtěla. Cítila se zmatená a po nějaké době dokonce předstírala pomatení smyslů, aby dokázala z ulice od těch lidí odejít. Zavřeli ji na psychiatrii, kde se jí dostávalo jen základních biologických potřeb. Po nějaké době byla však přestěhovaná na jiné oddělení, kde musela spát v pomočené místnosti s nejhoršími případy lidí. Jednoho dne přišel okamžik, kdy se V. v zoufalém stavu a bezmoci začala modlit známý Otčenáš a doufala, že se něco stane. V několika nejbližších dnech přijel její kamarád z Čech a ten ji odvezl zpět domů.

Ačkoliv se vrátila ke své babičce, prožívala neustálé duševní propady, a proto vyhledala pomoc psychiatra. Po nějaké době začala V. vyučovat svou přítelkyni v knihovně anglicky. Zde se také setkala s Angličankou, která jí nabídla lekce angličtiny za pomoc s úklidem a hlídání dětí u ní doma v Liberci. Na hodiny začala V. docházet a po velmi krátké době zjistila, že je rodina věřící. Dívka k nim začala docházet také na biblické hodiny a časem začala žít podle Božího slova z Bible. Jak sama tvrdí, její život se od základu změnil. V. uvěřila v Ježíše Krista a věří, že jí dal nový život a odpustil jí všechny hříchy, kvůli kterým procestovala celou Evropu.

Diskuse a věcné stanovisko:

S dívkou této kazuistiky probíhal rozhovor v prostředí mého bytu, kde jsme se také blíže seznámily. Při večeri jsme vedly přátelský rozhovor, abychom tak našly vzájemnou důvěru a odstranily ostych či obavy. Tato kazuistika byla napsána v časovém sledu a způsobem podle výpovědi dívky. Nebyly vynechány žádné poznámky a ani nebyly učiněny zvláštní úpravy textu, aby tento příběh odrážel skutečnou podstatu toho, co sama prožívala případně prožívá. I přestože ne všechny časové sledy událostí se zdají být ve správném pořadí tak, aby do sebe dokonale zapadaly, ponechala jsem příběh takový, jak byl vyprávěn.

Z kazuistiky vyplývá, že domácí násilí a citová deprivace provázely dívku po celé její dětství a dospívání. Zážitky, které prožívala ať již ve své rodině nebo poté na svých cestách za hledáním útěchy a lásky, v dívce jen prohlubovaly samotu a odcizení od společnosti. Ztratila jistotu, zázemí, rodinu, přátele, duševní zdraví, ale neztratila chuť to vše neustále hledat. Díky Bohu tato dívka neskončila se svým životem.

Z psychologického či psychiatrického hlediska její záznamy neznám, ale vím, že k psychologovi i k psychiatrovi docházela jen krátkou dobu. Vzhledem k tomu, že tyto

události skončily jen asi před pěti lety, potřebuje dívka ještě čas pro úplné uzdravení, případně i konzultační asistenci odborníků. Uzdravit však neznámá zapomenout. Pokud si věci pamatujeme takovým způsobem, že v nás již nevyvolávají špatné reakce nebo zvýšené emoce, můžeme hovořit o úplném uzdravení. Na drogách byla dívka závislá poměrně dlouhou dobu a dnes už drogy nebere. Rodina Angličanky, kde dívka našla zázemí a lásku, dívku přijaly jako svou dceru, i přestože již mají své čtyři děti.

Neuropsychický stav dívky se z výpovědi jeví jako dobrý vzhledem k událostem, které prožívala v minulosti. Rozhodla se znovu ve dvaceti dvou letech studovat, pracuje a bydlí v samostatném podnájmu. Se svou novou adoptivní rodinou se pravidelně navštěvuje.

3.6 Shrnutí výsledků praktické části a diskuse:

Ověřování předpokladu č.1:

Předpoklad č.1: Lze předpokládat, že alkohol partnera bývá častou příčinou domácího násilí v rodině.

Pro ověřování předpokladu č.1 byly v dotazníku stanoveny otázky č. 6 a 8. Respondenti byli v těchto otázkách dotazováni, co je podle nich příčinou domácího násilí obecně (otázka č. 4), v otázce č. 6 měli slovně popsat co bylo příčinou domácího násilí u nich osobně.

Vyhodnocením otázek bylo zjištěno, že **předpoklad byl potvrzen.**

Tab. č.6 spolu s grafem č.6 znázorňují, jaké jsou podle respondentů nejčastější příčiny domácího násilí. Celkem 35 respondentů (31,3%) uvedlo, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkohol, dalších 20 respondentů (17,9%) uvedlo gamblerství, stejný počet 20ti respondentů (17,9%) uvedl workoholismus, 15 respondentů (13,4%) považuje za příčinu domácího násilí finanční tíseň 15 respondentů (13,4%) uvedlo psychické onemocnění. Pouze 5 respondentů (4,5%) si myslí, že příčinu nelze určit, a 2 respondenti (1,8%) shledávají jiné důvody jako příčinu domácího násilí. Průzkum potvrdil, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkohol.

Tabulka č.8 a graf č.8 znázorňují, co bylo příčinou domácího násilí u těch respondentů, kteří domácí násilí zažili. Z celkového počtu 18 respondentů, kteří se s domácím násilím osobně setkali, 8 respondentů (44%) uvedli, že hlavní příčinou je alkohol, dalších 5 respondentů (28%) uvádí jako příčinu gamblerství, u 3 respondentů (17%) způsobily

domácí násilí drogy, ve 2 případech (11%) bylo důvodem psychické onemocnění a jiné příčiny nebyly uvedeny žádným z dotazovaných respondentů.

Průzkum ukazuje, že alkohol stojí na nejvyšším stupni žebříčku negativních hodnot ovlivňující domácí násilí.

Ověřování předpokladu č.2:

Předpoklad č.2: Lze předpokládat, že většina obětí domácího násilí hledá pomoc na prvním místě ve své rodině.

Pro ověřování předpokladu č. 2 byla v dotazníku uvedena jen otázka č. 9. Respondenti byli v této otázce dotazováni, jak řešili svou krizovou situaci. Kde na prvním místě hledali pomoc.

Vyhodnocením otázky bylo zjištěno, že **předpoklad nebyl potvrzen.**

Tabulka č. 9 spolu s grafem č. 9 znázorňují, jakým způsobem oběti domácího násilí reagovali a jak se situaci snažili řešit. Osm respondentů (44%) se nejprve svěřilo svým přátelům, 4 respondenti (22%) zavolali na linku důvěry, 4 respondentům (22%) v těžké situaci pomohla rodina a přátelé a 2 respondenti našli ihned útočiště a bezpečí v některém z azylových domů.

Výsledky tohoto výzkumu tab.č. 9 a grafu č. 9 prokázali, že nejvíce respondentů na prvním místě kontaktovalo své přátele.

Ověřování předpokladu č.3:

Předpoklad č.3: Lze předpokládat, že u dětí, které zažily domácí násilí, bude narušen zejména jejich neuropsychický vývoj.

Pro ověřování předpokladu č. 3 byla v dotazníku uvedena otázka č. 10. Respondenti byli v této otázce dotazováni, jestli domácí násilí zanechalo nějaké negativní důsledky na jejich dítěti.

Vyhodnocením otázek bylo zjištěno, že **předpoklad byl potvrzen.**

Tab.č.10 spolu s grafem č.10 ukazují výsledky negativního působení domácího násilí v rodině s dítětem. Nejvíce respondentů zaznamenalo u svých dětí neuropsychické potíže, u 7 respondentů (38,9%). Celkový neklid se projevuje u 6 respondentů (33,3%), hysterické sklony či projevy jsou zaznamenány u 3 respondentů (16,7%). U zbývajících dětí 2 respondentů se projevuje deprese (11,1%) a stejně tak koktavost u 2 respondentů (11,1%). Pouze 1 respondent (5,6%) uvedl, že u svého dítěte zaznamenal potíže s pomočováním.

Průzkum ukazuje, že u dotazovaných respondentů jsou na prvním místě negativních důsledků domácího násilí neuropsychické potíže dítěte, které se samozřejmě mohou projevovat koktavostí, pomočováním a celkovým neklidem.

Vyhodnocením otázek bylo zjištěno, že **předpoklad č.1 a č.3 byly potvrzeny, předpoklad č. 2 však nebyl potvrzen.**

Z průzkumu dále vyplynulo na základě tab. č. 1 spolu s grafem č. 1 o rozložení žen a mužů, že z celkového počtu 45 respondentů je 35 žen (87%) a pouze 5 mužů (12,5%).

Z tab. č.2 a grafu č.2 bylo dále zjištěno, jaká je četnost v jednotlivých věkových kategoriích respondentů. Nejvíce dotazovaných respondentů využívajících v krizové situaci Domovy či jiné azylové domy se pohybují ve věkové kategorii mezi 20 – 30 lety. Tento výsledek také potvrdily sociální pracovnice z Domovů.

Z poznatků tab. č. 3 společně s grafem č. 3 bylo zjištěno, že ze 40 dotazovaných respondentů má celkem 20 respondentů (50%) ukončené střední vzdělání, dalších 12 respondentů (30%) má základní vzdělání a 8 respondentů (20%) má vysokoškolský titul. Nejen z tabulky a grafu, ale také z rozhovoru se sociálními pracovníky vyplynulo, že v současné době existuje poměrně vysoké procento lidí v krizové situaci se středním nebo vysokoškolským vzděláním.

Tabulka a graf č. 4 vztahující se k rodinnému stavu respondentů uvádí, že 15 respondentů (37,5%) je svobodných, 13 respondentů (32,5%) je rozvedeno a 12 respondentů (30%) je podle zákona ve stavu manželském. Nejpočetnější skupinou jsou v tomto výzkumu tedy lidé svobodní, i když s velmi malým rozdílem ve srovnání s dalšími dvěma kategoriemi. O problematice domácího násilí a o tom, do jaké míry jsou respondenti o problematice informováni, se dozvídáme z tabulky č. 5 a grafu č. 5. Nejvíce respondentů v počtu 25 (24,3%) si pod pojmem domácí násilí představuje zejména fyzické týrání. Dvacet tři respondentů (22,3%) vnímá domácí násilí jako ekonomickou kontrolu, tj. finanční omezování partnera. Psychické týrání označilo 22 respondentů (21,4%). Osmnáct respondentů (17,5%) uvedlo sociální izolaci a nejméně respondentů označilo sexuální zneužívání, jen 15 respondentů (14,6%). Nejvíce respondentů si pod pojmem domácí násilí představuje zejména fyzické týrání.

4. Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou domácího násilí v České republice, zejména v Libereckém kraji.

V teoretické části byly popsány jednotlivé sociálně patologické jevy, jejich charakteristika, příčiny a možná prevence. Větší pozornost byla věnována problematice domácího násilí z hlediska znaků dle závazného pokynu policie ČR, dělení z hlediska zúčastněných osob, formám domácího násilí a také relevantnímu zákonu, který se k dané problematice vztahuje. Zdůrazněna byla novelizace zákona číslo 135/2006 Sb., který byl přijat v březnu roku 2006 s účinností od 1. ledna 2007 a kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Zákon mění celkem pět zákonů: zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále též ZoPČR), zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též OSŘ), zákon číslo 140/1961 Sb., trestní zákon (dále též TZ), zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení. Dále byla rozvinuta problematika zákonných norem, které se vztahují k pachateli a oběti (dítěte) domácího násilí. Dále byla jmenována konkrétní pomoc center proti domácímu násilí v ČR.

V závěru teoretické části byly vymezeny definice sociálních služeb, jejich zaměření a cíle.

Praktická část se již konkrétně zaměřovala na průzkum o domácím násilí v Libereckém kraji, na jeho příčiny, konkrétní oběti a jejich pomoc se zmiňovaným problémem. Konkrétně byl představen Domov pro matky s dětmi v Liberci. Tohoto cíle bylo dosaženo také průzkumem prostřednictvím metody nestandardizovaného dotazníku a také dvěma konkrétními kazuistikami. Účelem průzkumu bylo zjistit, zda jsou lidé dostatečně informováni o tom, kde mohou získat pomoc, jestli té pomoci dokáží využívat a také jaké negativní důsledky domácí násilí na dětech zanechává.

Výsledky získané průzkumem ukázaly, že většina respondentů si dokáže představit, co domácí násilí znamená. Nejvíce respondentů v počtu 25 (24,3%) si pod pojmem domácí násilí představuje zejména fyzické týrání. Dvacet tři respondentů (22,3%) vnímá domácí násilí jako ekonomickou kontrolu, tj. finanční omezování partnera. Psychické týrání označilo 22 respondentů (21,4%) a dalších 18 respondentů (17,5%) zvolilo sociální izolaci. Nejméně respondentů označilo sexuální zneužívání, jen 15 respondentů (14,6%).

Dále bylo zjištěno, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkohol. Celkem 35 respondentů (31,3%) uvedlo, že nejčastější příčinou domácího násilí je alkoholická

závislost, dalších 20 respondentů (17,9%) uvedlo gamblerství, stejný počet 20 respondentů (17,9%) uvedl workoholismus, 15 respondentů (13,4%) považuje za příčinu domácího násilí finance a 15 respondentů (13,4%) uvedlo psychické onemocnění. Pouze 5 respondentů (4,5%) si myslí, že příčinu nelze určit a 2 respondenti (1,8%) shledávají jiné důvody jako příčinu domácího násilí.

Výsledky průzkumu také ukázaly, že většina obětí domácího násilí se na prvním místě svěří svým přátelům. Osm respondentů (44%) se nejprve svěřilo svým přátelům, 4 respondenti (22%) zavolali na linku důvěry, 4 respondentům (22%) v těžké situaci pomohla rodina a přátelé a 2 respondenti našli ihned útočiště a bezpečí v některém z azylových domů.

Průzkum přinesl také zjištění, že u dětí, které zažily domácí násilí, bude narušen zejména jejich neuropsychický vývoj. Nejvíce respondentů zaznamenalo u svých dětí neuropsychické potíže, u 7 respondentů (38,9%). Celkový neklid se projevuje u 6 respondentů (33,3%), hysterické sklony či projevy jsou zaznamenány u 3 respondentů (16,7%). U zbývajících dětí 2 respondentů se projevuje deprese (11,1%) a stejně tak koktavost u 2 respondentů (11,1%). Pouze 1 respondent (5,6%) uvedl, že u svého dítěte zaznamenal potíže s pomočováním.

Stanoveného cíle i účelu bylo dosaženo, i přesto, že druhý předpoklad nebyl potvrzen.

Za přínos práce se dá považovat zjištění, že s novým zákonem a vznikem intervenčních center v ČR od 1.1. 2007 jsou oběti domácího násilí mnohem více v bezpečí, a stejně tak roste šance, že pachatelé nezůstanou nepotrestáni. Domovy pro matky s dětmi od vzniku nového zákona potvrzují mnohem lepší spolupráci policie, intervenčních center a Domovů v boji proti domácímu násilí.

Dle statistiky tvoří ženy 94 – 96 % oběti domácího násilí, muži mezi 4 – 6 %. (Voňková J. Vaše právo, 2005)

Česká republika se přijetím tohoto zákona, který upřednostňuje právo na ochranu života a zdraví ohrožených osob nad občanskými právy a svobodami násilných osob, řadí k zemím bojujícím proti všem formám násilí.

5. Návrh opatření

Z prostudování statistických údajů intervenčního centra ve Vratislavicích bylo zjištěno, že za první čtvrtletí roku 2007 celkem 4 osoby využily služeb centra. Z toho byly 4 ženy na straně ohrožených osob a 4 muži na straně násilných osob. Věková kategorie se pohybovala mezi 21 – 30 lety a dále ve věku 51 a více let. Ze statistických údajů policie ČR Libereckého kraje bylo dále zjištěno, že podle paragrafu § 215 a) - (svěřené osoby) bylo zahájeno stíhání u 10 osob, z toho 6 bylo v Liberci, 3 osoby v České Lípě a 4 osoby v Semilech.

Policisté v současné době spolupracují s intervenčními centry, kam také odesílají některá hlášení o případech domácího násilí. Tato centra neprodleně kontaktují ohrožené osoby a nabízejí jim sociálně právní poradenství a psychologickou pomoc. Dále koordinují spolupráci mezi orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnickými zařízeními, policií a soudy.

Vzhledem k tomu, že je zákon v platnosti jen krátkou dobu, bude zapotřebí větší informovanosti veřejnosti o funkci intervenčních center formou médií, letáků, plakátů, tisku, přednášek, reklam aj.

6. Seznam použitých zdrojů:

ŠEDIVÁ M., VITOUŠOVÁ P. *Interdisciplinární přístup k řešení případů domácího násilí na komunitní úrovni*. 1.vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2005. ISBN 80-239-5441-5.

DANICS Š. *Extremismus*. 1.vyd. Praha: Triton, 2003. ISBN 80-7254-454-3.

GOODYER P. *Drogy a teenageři*. 1. vyd. Praha: Slovanský dům, 2001. ISBN 80-86421-44-9.

HAŠKOVCOVÁ H. *Manuálek o násilí*. 1. vyd. Brno: Národní centrum ošetřovatelství oborů a nelékařských zdravotnických oborů, 2004. ISBN 80-7013-397-X."

ILLES T. *Děti a drogy*. 2. vyd. Praha: ISV, 2002. ISBN 80-85866-50-1.

MINISTERSTVO VNITRA. *Manuál k postupu policistů v případech domácího násilí*. Praha, 2006.

NOVOTNÁ M. KREMLIČKOVÁ M. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 1.vyd. Praha: SPN, 1997. ISBN 80-95937-60-3.

PELIKÁN J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-7184-569-8.

POKORNÝ V. TELCOVÁ J. TOMKO A. *Prevence sociálně patologických jevů*. 3. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2003. ISBN 80-86568-04-0.

VOŇKOVÁ J. HUŇKOVÁ M. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 1. vyd. Praha: ProFem, 2004. ISBN 80-239-2106-1.

VOŇKOVÁ J. *Vaše právo*. 4. vyd. Praha: ProFem, 2005. ISBN 80-239-4025-2.

SOCHŮREK J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie. I.díl Úvod do sociální patologie, sociálně patologické skupiny* 1.vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2001. ISBN 80-7083-494-3.

SOCHŮREK J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie. II. díl Sociálně patologické jevy*. 1.vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2001. ISBN 80-7083-495-1.

www.sbirkyzakonu.cz

www.dona.cz

www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb037-06pdf

www.joukl.cz

7. Seznam příloh:

Příloha č.1.: Anonymní dotazník k domácímu násilí

Příloha č.2.: Aktuální seznam azylových domů pro násilné (vykázané) osoby
v Libereckém kraji

Příloha č.3.: Novinový článek k domácímu násilí

Přílohy:

Příloha č.1.:

Anonymní dotazník

Jmenuji se Simona Oravcová. Jsem studentkou Technické univerzity v Liberci a tímto bych vás ráda požádala o Vaši pomoc s výzkumem domácího násilí v rodinách v ČR a jeho prevenci.

Tento dotazník je anonymní, vaše odpovědi nemohou být nikým zneužity. Účelem dotazníku je analyzovat na vzorku lidí zkušenosti s domácím násilím a jeho dopad na tělesný a psychický vývoj dítěte. Následně hledat a využívat centra a linky pomoci a přispět k maximální možné prevenci.

1. Pohlaví: žena /muž
2. Věk:.....
3. Dosažené vzdělání: základní/ střední/ vysokoškolské
4. Rodinný stav:
5. Pod pojmem domácí násilí si představuji:
.....
.....
6. Co je podle vás příčinou domácího násilí?
(označte 1 nebo více odpovědí)
 - Alkohol
 - Násilí na osobnostních vlastnostech osoby, jenž páchá dom. násilí
 - Psychické onemocnění
 - Gamblerství
 - Workoholismus
 - Příčinu nelze určit
 - Nevím
 - Jiné
příčiny(uved'te).....
.....
7. Byla jste někdy součástí domácího násilí?

Ano/ Ne

8. Co bylo příčinou domácího násilí ve vašem případě?

- Alkohol
- Drogy
- Psychické onemocnění
- Gamblerství
- Jiné

příčiny.....

9. Jak jste situaci řešil(a)? Co jste udělal(a) jako první krok?

- Využil(a) jste linky důvěry či jiné?
- Svěřil(a) jste se přátelům?
- Pomohl vám někdo z rodiny či blízkých přátel?
- Kde jste našel(a) útočiště?

10. Zanechalo domácí násilí nějaké negativní důsledky na vašem dítěti (jaké)?.....

.....

.....

Děkuji vám za vaši ochotu, upřímnost a také čas, který jste věnoval(a) vyplnění dotazníku.

Příloha č.2.:

Seznam ubytovacích zařízení pro vykázané osoby :

Název	Sídlo	Telefon	Cena za noc
Ubytovna Košická	Liberec 3, Košická 471	486131470	173,-
Ubytovna Syner arena	Liberec 7, Jeronýmova 570/22	488048111	200-250,-
Ubytovna Zámeček	Liberec 30, Poštovní 280	486131470 (608001168)	100-180,-
Ubytovna Nová kotelna	Liberec 1, Sokolská 390/22	608337766	110-290,-
Ubytovna Bucharka	Liberec 8, Ještědská 50	485151924 (737222499)	180,-
typ azylového zařízení	Chrastava, Soudní 453	482363825 (607738350)	50,-
Penzion Z+R ve Fojtce	Mníšek u Liberce, Fojtka 25	485146522 (721247493)	160,-
Penzion Borovička	Hrádek nad Nisou, Loučná 279	776130790	150,-
Penzion Janata	Hrádek nad Nisou, Hradební 375	482723775	350,-
Penzion Martilka	Hrádek nad Nisou, Václavská 137	482723890	250-500,-
Penzion Morgenstern	Chotyně 9	485140130	300,-
Penzion U Budulínka	Polesí 50	485172008	200,-
Turistická ubytovna Arnoltice	Bulovka, Arnoltice 19	482343062 (602124600)	130,-
Penzion Dvůr	Hejnice 36	482322573 (603290606)	195,-

PRÁVO 15.1.07

Vykázaný muž: deset dní je jako deset let

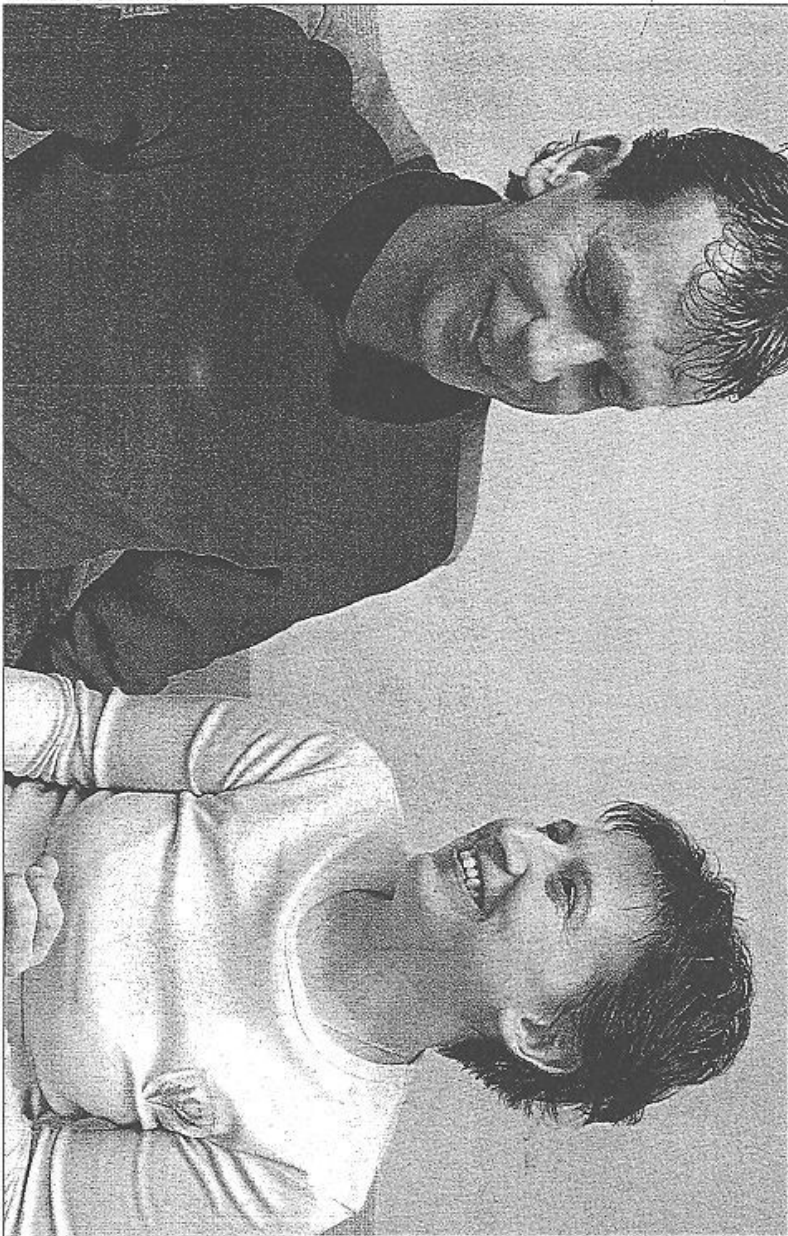
Sárka Tonarová

Jako deset let se přý vleklo vykázanému Petrovi z Jirkova na Chomutovsku deset dní, na které musel 1. ledna opustit společnou domácnost za útok na vlastní ženu. Když jsem se vrátil, procházel jsem celý byt. Připadalo mi, že jsem tu nebyl roky. Jsem hrozně rád, že už jsem doma," řekl Právu první den po návratu z nuceného pobytu mimo domov. Jeho žena reagovala na manželův příchod ještě citlivěji. „Bylo to jako první rána. Když jsem mu dělala kaše, třásl se mi nuce," usmála se.

Třináctiletá matka dvou dětí je za Petra vědana jedenáct let. První den roku si vybírala mezi rozhodnutím a novým pokusem o společný život. Jejeho manželka totiž policie jako prvního v zemi vykázała mimo společnou domácnost. „Mám ho ráda a věřím, že se změní. Jako by se vrátil jiný člověk. Je pozorný, počal se mi omlouvat, ale jinak než dřív. Tak nějak doopravdy," svědčila se.

Petr dostal lekci, o jejíž rozložení ještě na začátku silvestrovských oslav neměl nejmenší tušení. Za něco, co považoval za ryze soukromnou věc, musel nahlédnout do policejní cely a pak z domu. „Bylo to hrozné. Když mě zavřeli, myslel jsem, že už mě nepustí. Strašil jsem v cele šestatřicet hodin. Prvních čtyřnáct jsem brečel jako malý kluk. Hlavně se mi honily různé věci. Předhodnotil

Foto PRÁVO – Sárka Tonarová

Jsem rád, že jsem doma, tvrdí Petr své ženě.

jsem celý svůj život. Poučil jsem se," tvrdí devětatřicetletý muž.

Na policii skončil za útoky na manželku. Vzorný otec a dobrý manžel se pod vlivem destilátů nechal v agresivního násilníka. Svoji ženu bil, přestože věděl, že každá rána může být smrtelná. Jarka je totiž epileptička. Přesto se na svého manžela těšila. Když se hodinu po půlnoci z palku na sobotu vrátil, cítila se šlešná.

„Jsem zvyklý být pořád spolu. Hrozně mi chyběl, když tu nebyl," řekla. „Spal jsem až do jedenácti, po tolika dnech ve vlastní posteli. Pak jsme vzal rodinu do restaurace na oběd, což děláme jen výjimečně," dodal Petr.

Přestože slednutí obou manželů připomíná emotivní závěr amerického filmu, vyhráno ještě nemají. Rozbitá sňatka v sekretariátu hluboké výpry v nabýtku bolestivě připomínají, jak divoce bylo Petrovo řádění. Když se napil. „Není žádná omluva pro to, co jsem jí udělal," očištl se prude šňitky muž a vyšel z místnosti, aby skryl slzy. „Promiňte," omlouval se za sčítá pollačovanou emoci.

Pohrte ho stíhá za nástří proti jednání a také za vytržnictví. K soudu však nejspíš nepůjde. Jeho žena se chystá třetího oznámení stáhnout. „Přemýšlela jsem o tom, neudělám to lince. Oznámení stáhnou později až budu vědět, že se doopravdy napravil," připustila.

Domluve Zemanovi, vybízí Paroubek přátele premiéra

Předsedu podpořili v dalších dvou krajích

Vlastní zpráva

Další nominace pro volbu před-

„Považuji za zajímavý námet, aby poprvé v porevoluční historii soc. dem. byl jednou také předseda

NEW YORK
Cena za zajištění letenky
tímto podlažím z letenky 13,221
Letenky | zájezdy | eufonikendy | víza
841-CONDOR | 841-266367

CONDOR
www.condor.cz
(Intercel)

SLEDUJTE ON-LINE ROZHOVORY
NA WWW.CSSD.CZ
PŘEDSED ČSSD JIRÍ PAROUBEK
PÁTEK 19. 1. 2007 OD 10.00 HOD.
MISTOPŘEDSĚDA ČSSD BOHUSLAV SOBOTKA

PRÁVO

